

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto IX.

Ljubljana, 2. decembra 1937

Štev. 48.

Danes:

NAŠA 7. NOVOST:

**Preurejena kronika
preteklega tedna**

(Glej str. 2)

Slab prijatelj je kakor
senca na solnčni uri: po-
kaže se, kadar je lepo, in
izgine, kadar je grdo.

Marin
(1721—1809)

Ukazuj sebi — ubogaj sebe!

So ljudje, ki izvršno izvršujejo
naloge pod tujim vodstvom; kakor
hitro se osamosvoje, propadejo. Za-
kaj? Vedno so bili vajeni, poslušati
le tuje ukaze, zasledovati tuje cilje,
ko se pa osvobodijo vodstva, omahnejo
ko rastline, ki jim je zmanjkalo
opore.

Od mladih nog smo vajeni ubo-
gati. Najprej starše, nato učitelje,
pozneje predstojnike. Ubogamo često
z uporabo, še večkrat slepo, brez mi-
slji, kar tako, tjavdan, ker smo pač
tega vajeni. Naposled ubogamo tudi
zato, da se prikupimo staršem ali
predstojnikom, še bolj pa zato, da se
izognemo kazni, izgubi službe.

Kako malo v resnici mislimo pri-
tem na same sebe, na naše notranje
bistvo, ki ni s takšno zgolj zunanjo
ubogljivostjo prav nič v skladu! In
vendar je človek sam sebi najbližji
in bi moral biti s slehernim de-
janjem tudi notranje prežet.

Uboganje je obrzdanje samega
sebe, je notranja plemenita rast, ki
je sama sebi namen. Treba se je za-
vedati, da je človeško življenje po-
dobno kameniti gorski stezi, ki drži
venomer navzgor, kjer so povsod za-
črtane meje, ostrejša ali medlejša.
Nesteto je navidez nevidnih sten, ne-
pisanih človeških zakonov, in treba
je vedeti, da življenje je prostrana
stepta, in cvetoč travnik, kjer bi se
mogli nebrzdano nadivljati ko ne-
ukročena žrebeta.

Nikdo nas torej ne more do bistva
obrzdati, nikdo docela ukrotiti, če
sami tega nečemo, če sami sebe ne
znamo — ubogati! Ubogati svoje
lastne ukaze, ubogati in se držati
sklepev, ko nas nihče ne nadzira,
ubogati iz lastne notranje potrebe.
Prisvojiti si občečloveške zakone ta-
ko, kakor si prisvajamo zrak, ki nam
je nujno potreben za življenje.

Zato z navidezno, zunanjo ubo-
ganjem doma pri starših ali v službi
še ni vse opravljeno; za večjo na-
logo, rasti v kulturi, napredku, ra-
zumu, se moramo odločiti sami, brez
tuje pomoči.

Malokdaj nam pride na misel, da
bi si zadajali resne naloge, ki bi jih
potem tudi dobesedno izpolnili. In
vendar se ob takšnih priložnostih
zgodijo, da smo na sebe jezni, če nismo
izvršili storjenega sklepa. Kakor iz-
gubimo spoštovanje do predstojnika,
ki neizvršenih ukazov ne kaznuje, ta-
ko se nam zdi, da izgubljamo zaupa-
nje in spoštovanje do samega sebe,
če smo taki slabi, da se damo pre-
magati lenobi, brezdelju, neobzda-
nosti. Venomer nam nekaj manjka
in nezadovoljnost se nas polšača. Čim
dalje bolj se pogrezamo v malomarni
vegetiranje, ki je smrt našega
višjega razvoja.

Naučite se torej dosledno ubogati
ukaze, ki ste si jih v dobri nameri
zadali za svoj nadaljnji napredek, in
upoštevajte te nasvete modrih
ljudi:

Določite si za začetek prav ne-
znatne naloge, ki jih pa morate po-
tem zares izvršiti. Zadažite si za en
teden vnaprej ukaze. Vsakega napiši-
te na poseben kosček papirja. Listke
spravite v kakšen predaleček ali v
žep in na slepo izvečite vsak dan
zjutraj en tak listek, ter se ravnajte
po tem, kar je napisano!

Nalogo naj se glase poljubno,
n. pr.: »Danes ne bom kadil«, »Vstal
bom pol ure prej in telovadil ob od-
prtih oknu«, »Danes se ne bom nad
ničimer jezil«, itd.

Ravnajte pri tem sistemsko! Naj-
bolj nespametno bi bilo, začeti ta-
ko z velikimi nalogami ali z mno-
ginimi naenkrat, pa spet na lepem vse
opustiti. Če ste se točno lastnih povelj,
tem bolj bo raslo vaše spoštovanje
do vas in s tem tudi vaša samoza-
vest in občutek lastne zadovoljnosti.
In zadovoljnost vodi k duševnemu in
telesnemu zdravju! Zadažite si pred-
vsem takšne naloge, da boste z njimi
ukrotili najpogostejše se ponavljajoče
slabosti svojega značaja!

Vodite točen pregled o vseh teh
izpolnjenih nalogah in šele, ko vam
je to izpolnjenost prešlo, že tako
rekoč v meso in kri, se lotite večjih

Razgled po svetu

Kaj Nemci hočejo?

Proste roke v Avstriji in na Češkem, čez šest let pa še kolonije
Angleži ne vedo, kaj bi, zato so povabili Francoze na posvet

V Ljubljani, 29. novembra

Lord Halifax je že zdavnaj spet
doma in njegovih razgovorov s
Hitlerjem in drugimi gospodarji
današnje Nemčije ne pokriva več
tenčica skrivnosti, ki so jih z njo
skusali obdati Hitler in njegovi
prijatelji. Kakšni bodo ti razgo-
vori, smo napovedali že pred štiri-
najstimi dnevi; danes lahko ugo-
tovimo, da so se naše napovedi v
glavnem uresničile.

Hitlerjevo stališče pri berchtes-
gadenskih razgovorih — prav za
prav so bili le samogovori; listi
namreč pišejo, da v vseh štiri-
urah urah angleško-nemškega se-
stanka lord Halifax tako rekoč ni
prišel do besede — se da po smislu
razčleniti v tri točke:

1. KAJ NEMCIJA danes ZA- HTEVA?

Odgovor:

a) proste roke v Avstriji, ki naj
postane nekakšen trabant Nemčije;
b) proste roke na Češkoslovaškem;
nemško-češka manjšina naj dobi vse
narodnostne pravice, češkoslovaška
republika naj se pa spremeni v zvezno
državo po švicarskem vzorcu;

c) takojšnje priznanje kolonijske
enakovrednosti.

Vsi ti trije cilji naj se dosežejo po
miroljubni poti.

2. KAJ ZAHTEVA NEMCIJA za pozneje?

Odgovor:

a) vrnitev kolonij na podlagi pod
1a) priznanih ji kolonijskih pravic;
b) proste roke v Vzhodni Evropi in
na Balkanu — povsod, kjer žive nem-
ške manjšine (gl. o tem nemško sta-
tistiko na 6. strani; op. ured.).

3. KAKŠNE PROTISLUGE OB- LJUBLJA NEMCIJA?

Odgovor:

a) pomagala bo napraviti mir na
Španskem;
b) pomagala bo napraviti mir na
Daljnem Vzhodu;
c) pristala bo na sklenitev nove lo-
carske pogodbe in se bo vrnila v
reformirano Zvezo narodov.

Četrta točka je angleška:

KAJ SODI VELIKA BRITANIJA O NEMSKIH ZAHTEVAH?

Odgovor:

a) nesprejemljivo, menijo eni;
b) pogledimo, kaj se da narediti,
menijo drugi;
c) vprašajmo Francoze, je rekla bri-
tanska vlada in povabila predsednika
francoske vlade in njenega zunanjega
ministra v London.

Gornji nazorni pregled nemških
zahtev posnemamo po pariškem
»Intranuc«.

Predsednik francoske vlade Chau-
temps in zunanji minister Delbos
sta že odpotovala v London, da se
danes in jutri pogovorita s svojimi
angleškimi tovariši o Hitlerjevih
zahtevah in o angleškem odgovoru
nanje. Kaj bodo v Londonu govo-
rili, si sicer po dosedanjih izkuš-
njah lahko mislimo, vendar poča-
kajmo s sodbo rajši do prihodnje-
ga tedna, ko bo zadeva dozorela za
javnost. Medtem si pa oglejmo ko-
mentar, ki ga je o berchtesgadens-
kih razgovorih in o angleški re-
akciji nanje objavil liberalni »Man-
chester Guardian«, eden izmed
najuglednejših angleških listov; ta
komentar je tem tehtnejši, ker

nalog, toda tudi teh ne brez zadostne
priprave. Če ste si zadali večji cilj,
recimo, da se hočete naučiti tujega
jezika ali da hočete izboljšati delovni
sistem v svoji službi ali v svojem
podjetju ali karkoli že — vedno si
prej napravite pismen načrt. Prede-
lavajte ga tako dolgo, dokler se vam
ne bo zdel popoln; določite si čas, v
katerem ga mislite dovršiti. Vse naj
bo vnaprej vestno načrtano in pre-
mišljeno, kakor načrt stavbenika, ki
namerava zidati hišo.

Sele nato se lotite dela in ne bo
se vam treba bati, da bi zastali sredi
poti.

Gorenjka

Grozote vojne na Kitajskem: civilno prebivalstvo se skriva v maskiranih
jamah pred japonskimi letalskimi napadi.

velja »Manchester Guardian« kot
avtoriteta za politične razmere v
Nemčiji in v Srednji Evropi sploh.

Po njegovem je Hitler postavil
tehle 6 točk kot podlago za spo-
razum med Nemčijo in Anglijo
(bralci bodo videli, da se teh 6 točk
v glavnem krije z gornjim pregle-
dom, posnetim po »Intranuc«, in z
našo napovedjo pred 14 dnevi —
le da so konkretnje in bolj raz-
členjene):

1. Nemčija se je pripravljena vrniti
v Zvezo narodov, če se v paktu Zveze
spremeni določba o sankcijah, črta
klavzula o vojni krivdi, pretrga zveza
med mirovnimi pogodbami in ZN in
revidirajo določbo o manjšinah, in če
britanska vlada prizna italijansko za-
sedbo Abesinije.

2. Velika Britanija naj pristane na
preureditev CSR po vzorcu švicarskega
zveznega sistema; sudetski Nemci
naj dobe podobno ustavo, kakor jo
imajo švicarski kantoni.

3. Velika Britanija naj v bodoče ne
podpira avstrijske vlade ne diplomat-
sko ne vojaško.

4. Nemčija se obveže, da prihodnjih
šest let ne bo načeljala kolonijskega
vprašanja — če se tudi Velika Bri-
tanija obveže, da bo šla Nemčiji na
roko pri njenih kolonijskih zahtevah,
ko poteče teh šest let.

5. Nemčija se obveže, da bo poma-
gala napraviti mir na Španskem —
če britanska vlada prizna Francovo
vlado.

6. Nemčija se obveže, da bo poma-
gala napraviti mir na Daljnem
Vzhodu.

Britanska vlada, pravi list, kaj-
pada ni obvezana sprejeti te ne-
sprejemljive predloge. Povedati je
pa treba, da so nekateri vplivni
britanski politiki in tudi del bri-
tanske javnosti za to, da se An-
glija in Nemčija pobotata na takš-
ni ali podobni podlagi, kakor jo je
Hitler predlagal.

Kakšne bi bile posledice, če bi
Angleži pristali na Hitlerjeve pred-
loge?

Velika Britanija bi s pristankom
na točke 1—3 priznala, da spada-
ta Avstrija in Češkoslovaška v
nemško območje. Kot prva posledica
takšnega pristanka bi prišli
vsa Srednja in Vzhodna Evropa z
Balkanom vred v nemško odvis-
nost, prihodnja posledica bi pa
bila, da bi se Nemčija razširila še
dalje na vzhod in jugovzhod.

Da stremi Nemčija stalno za pri-
ključitvijo Avstrije, je znana stvar.
Čeprav se ni Velika Britanija z ni-
čimer obvezala, da bo nastopila
proti »anschlusu«, je doslej še pri
vsaki priložnosti poudarila svoj in-
terese za avstrijsko neodvisnost.
Nemška srednjeevropska politika
bi utegnila podreti evropsko ravnotežje,
to bi pa zadela Veliko
Britanijo v življenjski živec.

In Češkoslovaška? Razvoj te države,
pravi »Manchester Guardian«, gre
postopno v smer federativne
ureditve države. Če bi pristali na
nemški predlog, bi ne samo ne po-

spešili tega razvoja, temveč bi ga
sploh onemogočili. Izvršitev nem-
škega predloga bi pomenila v naj-
boljšem primeru nemško nadvlado
v CSR, v najslabšem primeru pa
razpad češkoslovaške države. Pri-
mera med Sudeti in Švico je silno
varljiva, švica je nacionalno tako
krepko zvarjena, da je v njej mož-
na federativna oblika. Češkoslova-
ška te notranje trdnosti danes še
nima. Zato bi bila prezgodnja in
prisilna uvedba kantonskega siste-
ma toliko kakor razkroj države, to
bi pa pomenilo — vsaj dejansko,
če že ne formalno — združenje Su-
detov z Nemčijo, t. j. »anschluss«
štev. 2. —

Če bi se torej vse te nemške za-
hteve izpolnile, bi se Nemčija vr-
nila v Zvezo kot zmagovalka. Ker
bi imela proste roke v Srednji in
Vzhodni Evropi, bi v Zvezi razpo-
lagala s celo vrsto zaveznikov, bo-
lje, trabantov, in bi dobila hege-
monijo nad Zvezo narodov, poseb-
no če bi se še Japonska vrnila va-
njo. Ker bi bila nemška zaveznica
v Zvezi narodov tudi Italija, bi se
torej Zeneva spremenila v ošišče
rimsko-berlinske osi. Za Veliko
Britanijo bi sprejetje nemških
predlogov pomenilo tudi zrahlja-
nje zveze s Francijo in hudo krizo
razmerja do Združenih držav, raz-
merja, ki se je prav zadnje čase
začelo tako lepo razvijati. Velika
Britanija bi ostala torej osamlje-
na in bi se hoče nočes morala še
mnogo bolj oboroževati kakor da-
nes, da nadomesti izgubo dobrih
in močnih prijateljev. Nemškega
prijateljstva bi si pa ne pridobila,
narobe; kajti Nemci ne morejo biti
v prijateljstvu s šibko Anglijo,
temveč le z močno Anglijo v okviru
splošnega evropskega sporazuma.

Nemški predlogi — končuje
»Manchester Guardian« svoja sen-

zacionalna izvajanja — zato je ne
morejo biti izhodišče nove britan-
ske zunanje politike, naj se zde še
tako zanimivi. Upajmo — nekatere
okolščine nas v tem upanju po-
trjujejo — da bo bližnja bodoč-
nost dala potrebni poudarek do-
sedanjim smernicam britanske zu-
nanje politike.

Žal nas dosedanje izkušnje uče,
da se ne kaže preveč zanašati na
»smernice« angleške zunanje poli-
tike. Nobena skrivnost ni, da se
Chamberlain in Halifax ogrevata
za nemško orientacijo in da uživa-
vajo Nemci še danes, kljub vsem
dogodkom v tretjem rajhu, v an-
gleški javnosti precejšnje simpa-
tije. Noben pošten Evropec si ne
sme želeči, da bi večno trajala se-
danja napetost med dvema tabo-
roma v Evropi; zato ga pač ni
med nami, ki ne bi želel sporazu-
ma med Anglijo in Nemčijo. Toda
med sporazumom in sporazumom
je razlika. Evropa je raztrgana in
nemočna, toda tako na koncu še
zdaleč ni, da bi si želela sporazuma
po vsaki ceni. Samostojna Av-
strija je eden izmed temeljnih po-
gojev za ravnotežje in s tem tudi
za mir v Srednji Evropi; neokr-
njena in neodvisna Češkoslovaška
je drugi, nič manj važni pogoj.
Bojimo se, da se Angleži vse pre-
malo zavedajo pomena te politično-
zemljepisne resnice.

Po abesinskem in španskem po-
razu in po japonskem prodiranju
na Kitajskem in s tem tudi v ob-
močje britanskega imperija na
Daljnem Vzhodu ni čudno, da so
se Angležje odprle oči o propada-
nju njihovega ugleda in moči. Da
niso prednice sedanje angleške
vlade tako lahkomišelnost prežale
samo na kupčijo in v sladkem
brezdelju gledale, kako se ves svet
mrzlično oborožuje, meneč da se
samo njim ni treba, bi bil danes
položaj v Evropi bistveno druga-
čen. Angleži so šele prve milijarde
vrgli v žrelo tovarnam za orožje —
in že jih jim je žal, in že bi hoteli
kako zbrantati, da bi ostale, obo-
roževanju namenjene denarje la-
hko plodonosne obrnili. Hoteli bi,
da bi bil volk sit in koza cela —
v tem reku je vsa utemeljitev nji-
hovega po sili »sporazumevanja«
zdaj s tem zdaj z onim.

In kolonije! V hudi zmoti so tisti
germanofilski Angleži, ki bi bili
celo v tem za slehernega podanika
angleškega kralja in indijskega
cesarja velekočljivim vprašanju
pripravljeni na kakšne koncesije,
meneč da bo potem konec nem-
ških zahtev. Slabi psihologi so ti
ljudje in še slabši poznavalci nem-
škega značaja, če mislijo, da jim
bo za to Hitler hvaležen. Kajti vsak
Nemec bo v srcu prepričan, da mu
je kolonije vrnil fuhrer, ne pa An-
gleži, narobe celo: proti angle-
ški volji! Dokler Anglija ne bo spet
močna, t. j. oborožena, tako obo-
rožena, da bo Nemcem imponirala,
ne more in ne sme dajati kolonij
iz rok, naj imajo Nemci stokrat
pravico do njih; drugače si bo sa-
ma zadržala zanko, ki ji jo njeni
nasprotniki že nekaj let zadrugu-
jejo okoli vratu.

Prav to je oni veliki nauk, ki
si Angleži tako vztrajno zapirajo
Nadaljevanje na 2. strani pod črto

Kitajski incident

Japonska poluradna agencija »Domei« je poročala, da je
japonska vlada sklenila, vojno na Kitajskem uradno imeno-
vati »kitajski incident«.

Anglež in American: »Hvala Bogu, da to ni vojna, temveč samo »inci-
dent!«

»OSISANI JEŽ«, Beograd

Pogovor o cesti

Kranjci res nismo nikoli zadovoljni. Dobili smo lepo betonirano cesto na Gorenjsko — najlepšo v državi celo, smo brali v beograjski »Politiki« — in že iščemo hibe na njej.

Kakšne hibe? Da je preozka, mnogo preozka, ugotavljajo zmagoslavno nergači. Drugih hibi sicer ne najdejo. Beton je prima, črta po sredi je kakor z ravnilom narisana, maddenski nadvoznjak je kakor iz škatlice vzeti — kaj bi hoteli še več?

Že prav, samo preozka je cesta, preozka — vztrajajo nergači. »V nedeljo, ko je bilo tako lepo vreme,« mi je včeraj pripovedoval znanec, »sem jo nalašč mahnil proti St. Vidu in Mednu, da si ogledam novo cesto. Promet po njej je menda še prepovedan, kljub temu sem srečaval avtomobile. In kako so jo cutili? Pa kar čez črto, čez lepo, kakor z ravnilom narisano črto. Seveda, ko je pa pol ceste premalo za takle 30-kilometrski tempo. Venomer sem se jim moral umikati na zasilni banket, če sem se hotel živ vrniti v Ljubljano. Kaj bo šele, ko bo velik promet!«

»Nič se ne boj, prijatelj,« sem ga skušal potolažiti. »Ali imaš avto? Ne? Kaj se pa potem razburjaš? Ta cesta je vendar samo za avtomobiliste. Nisi bral, da imajo na Češkem takisto samo t. im. široke ceste? Se boljše je, da cesta ni preširoka, bodo vsaj avtomobili lepo vozili drug za drugim, ne pa drug drugega prehiteli, kakor imajo pri nas navado.«

»Pa moderni široki avtomobili?«

»Kje si pa slišal, da imajo pri nas moderne široke avtomobile? Če jih bodo dobili, bodo brez skrbi, da nam bodo takrat tudi ceste razširili, saj prostora je na obeh straneh na prebitek in kamna in cementa nam tudi ne manjka in delavcev prav tako ne.«

»Tudi nadvoznjak čez železnico mi ni všeč,« je znanec obrnil pogovor drugam, videč da mi s cesto sime ne pride na konec. »Če smo že izdali toliko denarja, bi bili vendar lahko zgradili širšega, takšnega, da go ne bi bilo treba preurejati, ko dobimo dvotirno železnico na Gorenjsko.«

»Dvotirno na Gorenjsko? Kdo ti je pa spet to natvezil? Vidi se ti, da nič ne bereš časopisov. Vsi naši listi so vendar na dolgo in široko pisali, da imamo se za sedanjí enotirni promet premalo osebja, kako naj pa potem zmagamo dvotirnega? Malo več socialnega čuta za naše vrle železničarje bi pa že lahko imel. Dvotirno na Gorenjsko! Sicer pa: kje naj vzamemo denar za tak luksuz? Ko drugod v naši lepí domovini še enotirnih prog primanjkuje!«

»Drugod je pa manjši promet... je plačo oporekel znanec.

To mi je supo zaprlo. Mrzlično sem premišljeval, kako bi ga zagovoril. Znanec je čutil, da me je spravil v zagato, zato je že samozavestneje odgovoril:

»...in oseba jim drugod tudi ne manjka!«

Tedaj se mi je zablistala rešilna misel.

»Ne zameri, prijatelj,« sem hladno dejal, »to so pa politične reči, ki nimajo z gorenjsko cesto nikakršne zveze, z medenskimi nadvoznjakom pa še prav posebno ne. In o politiki je načelno ne maram slabega govoriti, da veš, na čelno ne. Posebno zdaj ne, ko nam je sezidala tako lepo cesto — najlepšo v državi, piše »Politika« — naj bo tudi stokrat preozka. Pa zbogom!«

Kronist

Drame in tragedije

d. Ob avstrijski meji na Kozjem vrhu pri Remšniku so našli 40letnega posestnika Karla Radmana v njegovi hiši mrtvega. Ljudje govore, da je umrl zastrupljen, ker je baje njegova žena imela ljubince.

d. Strohnelo truplo. V gozdu pri Njivericah blizu Pluja so lovci našli škorpaj že strohnelo truplo neke neznanke. Razen dežnika in torbice z dvema molkoma in s steklenico lizola niso pri njej našli ničesar, zato niso mogli dognati, kako je obupanka ime.

d. O umoru 66letne kuharice Jožefke Martinčičeve na Javorju pri Ljubljani je »Jutro« objavilo 27. aprila t. l. članek pod naslovom »Kdo je zagrešil umor na Javorju?«. Zupnik Jernej Klinec je tožil »Jutrovega« odgovornega urednika, češ da je v tem poročilu namigaval, da je on umoril Martinčičevo. Zato je zahteval kaznovanje krivca in najmanj 50.000 dinarjev odškodnine za uničene živce. Obtoženi odgovorni urednik »Jutra« je izjavil, da čanka ni pisal on sam in ga pred objavo tudi ni čital da pa

Kaj Nemci hočejo?

Nadaljevanje s 1. strani

oči pred njim: najprej oborožba, potem šele koncesije. Kdor je slab, ne more dati koncesij; močnejši nasprotniki jih sam izsilijo. O tej resnici ni moči barantati. Ali bo Anglija hotela deliti kolonije, ko bo močna, je pa seveda drugo vprašanje.

Observer

Kronika preteklega tedna

Po krivih potih

p. Cele vreče popra in 30 kg svežega mesa, skritega pod premogom, so zaplenili na glavni postaji v Mariboru. Strojvodjo Leona Tanzerja in kurjača Roberta Sindlerja so avstrijski finančarji v Mariboru aretirali in odvedli v graške zapore. Zaplenjeni poper in meso sta vredna 20.000 din.

p. Zaradi velikih vlomov okoli Moravce se je ondan zagovarjala pred malim kazenskim senatom nadobudna triperesna deteljava z neko staro posestnico, ki je mladim pokvarjenecem dajala zavetje in potuho. Polde P. je dobil 1 leto in 2 meseca strogega zaporu z izgubo častnih pravic za 3 leta, Nande L. 2 leti ječe z izgubo častnih pravic za 2 leti, Fran P. 2 meseca strogega zaporu, zraven mora pa plačati 120 dinarjev globe.

p. Za lepe denarje je osleparil 42letni bivši krojaški pomočnik Ivan Bogovič iz Križevcev razne trgovce in gostilničarje po Sloveniji. Mož se je namreč izdajal za zastopnika znane Gavrilovičeve tovarne mesnih izdelkov iz Petrinje in Teokarovičeve tvrdil, da Paratina, Z. Bogovičem je bila tudi neka bivša služkinja z Dolenjskega. Zaradi podobnih prevar se je moral Bogovič že večkrat zagovarjati pred zagrebškim sodiščem. Da bi laže zabrisal sled za seboj, se je predstavljajal z različnimi imeni.

p. Preoblečen v žensko je hotel pobegniti znani sarajevski žepar Rasim Isić. Pred kratkim je možak odnesel nekemu kmetu 1500 dinarjev. Tisoč dinarjev je shranil pri neki muslimanki, za 500 dinarjev si je pa kupil feredžo (žensko muslimansko ogrinjalo) in se z njo ognil. Stražniki so ga pa kljub preobleki spoznali in prijel.

p. V 300 m globok prepad je padel tihotapec tobaka Božo Zeljko iz Sirokice Brijega pri Mostarju. Šel je s svojim bratom Juretom čez planine v Sarajevo, da bo tam prodal tobak. Na poti so ju napadli roparji. Med begom je Božo padel v prepad, Jureta so pa nevarno obklali. Neznanci so potem pobrali vreče in z njimi pobegnili.

Naš napredek

n. Za 559 milijonov din smo izvozili v oktobru, pšenice sicer nekoliko manj ko lani v istem mesecu, zato pa tem več koruze. Tudi fižola smo veliko izvozili, hudo je pa nazadoval izvoz svežega sadja. Vrednost izvoženega lumelja je bila za polovico manjša ko lani. Izvoz živine se je razvijal še precej ugodno. Tudi lesa smo precej prodali v tujino, oživel je pa tudi izvoz cementa in surovega bakra.

n. Število radijskih naročnikov v Jugoslaviji je letos zelo poskočilo; za Novo leto jih utegnemo imeti že več ko 100.000. V začetku letošnjega leta jih je bilo 95.968, mesečne prispevke

Pridite in izberite

si iz najine zaloge lepe in dobre barhente, flanele, rjuhe, odeje, šifone in drugo manufakturno. Pričakujeta Vas

BRATA VLAJ
Wolfova ulica št. 5

Kadar niso norci pod ključem...

Razburljiv prizor na zemunski ulici

r. v. C. Zemun, novembra.

Iz duševne bolnišnice v Beogradu so pred kratkim odпустиili kočijaža Karla Fajstamela iz Zemuna.

Prvi znaki duševnih motenj so se pri možu začeli pojavljati že med vojno. Zato so ga od vojakov poslali domov. Čeprav že od nekdaj ni bil popolnoma zdrav, je bil vsaj miren. Nikoli ni nikomur ničesar žalega storil. Marljivo je delal in vzdrževal družino. In ko mu je pred dvema letoma umrla žena, se je celo v drugo oženil.

Pred dvema mesecema so se pa pri njem začeli kazati znaki duševnih motenj; toda mož je bil še zmerom miren in ni nikogar napadal. Ker so bili pa ti znaki čedalje pogostejši, so ga domači oddali v duševno bolnišnico. Tu je bil mož dvajset dni, ker je pa kazalo, da se mu bolezen ne bo več vrnila, so ga poslali domov.

Ondan je pa stanovanke Dalmatinske ulice, kjer kočijaž stanuje, že ob šestih zjutraj prebudilo strahovito kričanje. Prihajalo je iz kočijažvega stanovanja. Ljudje so brž pohiteli, da vidijo, kaj se godi. In ko so prišli pred hišo, so videli starega kočijaža, kako

je dirjal po dvorišču sem in tja in na vse pretege kričal.

Nekaj uvidevniških možkih je brž prišlo k njemu in mu začelo prigovarjati, da ga pomire. Fajstamel se je res potolažil in se je na videz pomirjen vrnil domov.

Okoli pol dvanajstih je pa na vsem lepem popolnoma nag planil na cesto z veliko gorjačo v roki. Na vse grlo je kričal in mahal okoli sebe. Mimoidoči so se mu umikali. Ženske in otroci, ki so prihajali mimo, so začeli bežati.

NEGRO-bonbon

odlično sredstvo
proti kašlju

Proizvajata:

Braća RUFF, Ivornica čokolade
SUBOTICA

jih je pa plačalo 92.613. Ljubljana je štela 13.781 naročnikov, Zagreb 21.275, Beograd 16.667, Novi Sad 5.208, Split 3.823 in Cetinje 1.537. Na beograjsko radijsko postajo jih pride 60.000, na zagrebško 20.000, ostalo pa na Ljubljano.

n. Največji hotel na vsem Balkanu bo dobil Dubrovnik. Banske uprava na Cetinju je že odobrila načrte za gradnjo velikega hotela »Luksozja« nasproti otoka Lokruma. Hotel bo zelo razkošen, imel bo 400 sob, veliko koncertno dvorano in športna igrišča.

Nevsakdanjosti

* Milijonsko dediščino je zapustil svojim sorodnikom Ljudevit Zelj iz Marince v Prekmurju. Pred vojno se je bil izselil v Ameriko in se tam z marljivim delom in s trgovskimi sposobnostmi dokopal do bogastva. Pred kratkim je v Ameriki umrl, v oporoki je pa vse svoje premoženje zapisal sorodnikom iz Prekmurja.

* Rimsko stavbo so izkopali v Guštanju. Delavec Jelšnikar je pri obdelovanju svoje niže trčil ob marmornato ploščo z izklesanim levom. Kakor vse kaže, bodo pri nadaljnjem izkopavanju našli še zanimive izkopnine iz rimskih časov, saj je mimo Guštanja držala rimska cesta.

* Že 54 let je Franjo Urban v Jasenovcu (Bosna) pogodbeni poštar. Mož je star že 80 let in je najstarejši poštar v Jugoslaviji. V službi je izredno marljiv in vreden in čeprav je v Jasenovcu velik promet, je po njegovi zaslugi zmerom vse v najlepšem redu.

* Kačo z dvema glavama je našel neki pastir v gozdu pri Semovcu blizu Varazdina. Žival ima oči na obeh glavah, obe žreli se ji pa odpirata in zapirata hkrati.

* Osem litrov žganja je spil in 20 kislih paprik pojedel poljski čuvaj Ilija Bogojević iz Odra pri Tetovu (Srbija). Možak je drugi dan živ in zdrav odšel v službo.

* S cerkvenega praga je pobegnila neka nevesta iz Gornjega Milanova. Ko je ob ženini strani dobre volje stopala proti cerkvi, je iznenada kakor srna skočila proti avtomobilu, ki je stal pred cerkvijo, in se je nesrečnemu ženinu odpejala izpred nosa.

* Šest otrok trikrat po dveje, je rodila v treh letih Milka Petrovičeva iz Soko-Banje. Nj. Vel. kraljica Marija ji je poslala dva velika zaboja raznih življenjskih potrebščin.

* Petelina z rogovi je prodal za 1000 din kmet Kosta Dimitrijevič iz Babjaka pri Lipljanu (Srbija). Mož ima veliko živinorejo, ki mu prinaša lepe denarce. Vsako leto vzredi tudi nekaj petelinov z rogovi, da jih z mastnim dobičkom prodaja.

Razno

r. Udruženje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, priredi v četrtek 2. decembra v mali filharmonični dvorani (Matica) predavanje o »Uporabi elektrike doma«. Predaval bo Dunajčan inž. Josef Ullreich; s skioptičnimi in filmskimi slikami bo ponazoril praktičnost elektrike v vseh panogah gospodinjstva. Začetek ob 20. uri. Vabljeni vsi, ki se za stvar zanimajo. Vstopnine ni.

r. Svinjska kuga se je pojavila v več vseh Mirenske doline na Dolenjskem. Zanesli so jo najbrže hrvatski prašiči. Oblastvo je že ukrenilo vse potrebno, da se ta nevarna bolezen ne bo razširila.

ŽRČALO naših dni

Za prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

Čudna mati

V nekem večjem ljubljanskem kinu se je pred kratkim tole dogodilo:

Mlada mati je prišla v kino s približno dve leti starim otročkom. V začetku predstave je bil otrok še nekoliko priden, potem je pa začel zlobudati kakor otroci sploh. Kasneje se je otrok spustil v mil jok. To je seveda gledalce zelo motilo. Zda je pa otrokov jok utihnil, mati je postavila dete na tla in ljude, ki so bili okrog nje, so slišali, kako je otrok opravič svojo potrebo na tleh. Kmalu nato je otroček v materinem naročju zaspal.

Takšna mati je vredna graje. Pravič, ker je vzela s seboj k filmski predstavi tako majhnega otroka in celo v večernih urah, ko bi morali otroci že spati, drugič pa iz higienškega ozira, ker je razvnela skrajno netaktno; kajti vedeti mora, kaj ima storiti v takem primeru v javnem lokal, polnem občinstva.

K.

Ura je tri...

Mater imam v bolnišnici. Obiskal sem jo popoldne v času obiskov. Poleg moje matere je ležala ženska upadlih lic. Povprašal sem jo, kako in kaj. Odgovorila mi je, da je z dežele, da bo jutri operirana in da pričakuje svojih.

Ura je kazala tri četrt na tri. Vrata so se odprla in v sobo so stopila tri dekleta in dva fanta. Prišli so obiskat svojo bolno mater. Vsi upehani, z rdečimi lici so prihiteli s postaje naravnost v bolnišnico. Mati se jim je smehljala in jim podajala svojo blede koščeno roko. Koliko so imeli otroci povedati in povprašati svojo ljubo bolno mater!

Dobro se je bil šele razvil pogovor, ko se je zaslizal glas: »Prosim, obiskov je konec, ura je tri.« Prišlo se je čiščenje sobe, namreč pomotanje. Obiskovalci so se pričeli poslavljati od svojih. Otroci pri materi so prestrašeno gledali, ali bodo tudi oni morali tako hitro oditi. Prišla je sestra, pobrala stole in jih položila na posteljo. Posloviti so se morali tudi otroci. Mati je poslednjem poljubila otroke v slovo in ostala sama s solznimi očmi.

Drugi dan sem zvedel, da je podlegla težki operaciji.

Stan.

»Šta tražite ovde?«

Prebrala sem dopis v številki 45 pod naslovom: »No, ali bo kaj ali nič!« Res, fantič ni lepo napravil, ali kaj bi rekla oseba, ki opisuje ta dogodek, če bi doživela to, kar se je meni, Slovenki, dogodilo v Novem Sadu.

Pridem v bolnišnico, da me doktor preišče zaradi skorajšnjega poroda. To mi je bil priporočil že doktor v vasi in tudi zdravnica v Mariboru mi je isto svetovala, češ da bo stvar resna in nevarna. Kaj mislite, kaj so mi rekli, ko sem prišla tja? Najprej me ustavi neki gospod, najbrže vratar, pošlje me v neko sobo k ženski, ki je bila najbrže uradnica. Povem ji, zakaj sem prišla, kdo sem in od kod. Ona me pa nahruli, kaj tu iščem, ko sem Slovenka, in zakaj sem prišla baš v Novi Sad, čeprav sem ji povedala, da je moj mož sem prestavljen.

Ko so me pozneje bolj mrtvo ko živo prepeljali v bolnišnico, in sem jim pripovedovala, kaj se mi je zgodilo, me niso niti poslušali. Prav tako se je zgodilo tudi moji tovarišici. Peljala je svoja dva otroka na pregled na protituberkulozni dispanzer, pa so jo nagnali s istimi besedami: »Šta tražite ovde, kad ste Slovenka?«

Kaj bi rekli naši bratje, če bi jih tudi pri nas tako »sprejemali?«

M. Š.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjemu izplačilu. Izposljuje vse bančne, denarne, kreditne in blagovne posle najkulantneje

Alojzij PLANINŠEK
TRG. AG. BANCNIH POSLOV

LJUBLJANA
Beethovnova ul. 14
I. nadstr. Tel. 35-10

Pravi vzrok mayerlinške tragedije — politika in ne ljubezen!

Zakaj sta šla v smrt nadvojvoda Rudolf in baronica Večera?

Dunaj, novembra.

Mayerlinško tragedijo, ki je zaradi nje steklo že toliko črnila, bodo, kakor vse kaže, prav kmalu uradno razjasnili. Skrivnostno skrinjico, o kateri so zadnje čase toliko govorili in ki so v njej shranjene vse listine, nanašajoče se na podrobnosti te zgodovinske tragedije, bodo v začetku januarja prodali na javni dražbi. Nekoč je ta skrinjica pripadala grofu Taaffeju, predsedniku Franc-Jozefove vlade, za njim jo je pa podedoval njegov nečak, ki se je odločil, da se bo vrnil na Irsko, v domovino svojih prednikov, in da bo zato prodal arhive in knjižnico grada Ellischausa.

Dražba bo najbrže precej napeta, kajti praška in dunajska vlada sta se namenili, da bosta skušali dragoceno skrinjico rešiti pred ameriškim zbiralcem. Med Avstrijo in Českoslovaško so se že vršila pogajanja in državi sta se odločili, naj te važne listine ostanejo eni ali drugi vladi. Na dražbi se bo torej razvila pravcata tekma med ameriškim dolarjem, avstrijskim šillingom in češko krono.

Listine o mayerlinški tragediji, shranjene v tej skrinjici, so na splošno že znane. Grof Taaffe je vzlic prepovedi cesarja Franca Jozefa objavil tri policijske razglase, ki iz njih lahko posnamemo podrobnosti o samomoru, in pa prve ukrepe starega cesarja, ko je zvedel o smrti svojega sina. Po drugi strani so objavili pa tudi pismo baronice matere, stare grofice Večere, baronično poslovilno pismo, razglas grofa Jozefa Hoyosa, nadvojvodovega prijatelja, ki je prvi sporočil na Dunaj novico o nadvojvodovi smrti, in izjave nadvojvodovega sluga, Ivana Loschka. Vse te listine precej natanko osvetljujejo skrivnostne podrobnosti mayerlinške afere.

Neznano je ostal torej samo še vzrok samomora. Doslej so se morali raziskovalci zadovoljiti samo z domnevanji. Najbolj razširjeno mnenje je bilo, da sta si nadvojvoda Rudolf in baronica Večera vzel življenje zato, ker stari cesar ni hotel nič slišati o njuni ljubezni.

Nedavno so pa ugotovili, da je ta ljubezen igrala dokaj manjšo vlogo, kakor so doslej domnevali, drugače pač ne bi mogel nadvojvoda noč pred

Kdor mnogo sedi

trpi večkrat radi neradne stoliče. Dobro odvajalno sredstvo je Darmol. Je dobrega okusa in deluje brez bolečin. Vzemite zato tudi Vi Darmol.

Darmol dobite v vsaki lekarni

svojo smrtjo preživeti v svojem stanovanju v Hofburgu in družbi neke svoje prijateljice, ki ji je tudi še tik pred smrtjo pisal strastno pismo, polno nežnosti in ljubezni...

Ako je nadvojvoda zapletel v svojo tragično smrt baronica Večero, ni storil tega iz ljubezni, temveč iz čisto drugačnih, razumskih vzrokov. Pravi vzroki tega samomora — in to je ravno najnovejša lice te afere — niso ljubezenskega, temveč političnega značaja. To mi je zatrjevalo več oseb s starega dvora, ki so zaupno poznale cesarico Elizabeto in grofa Taaffeja.

Prepir z očetom

Znano je, da se je nadvojvoda Rudolf tik pred odhodom v Mayerlin na žive in mrtve sprl s svojim očetom; vzrok tega prepira pa ni bila, kakor smo doslej mislili, nadvojvodova ljubezen do baronice Večere, temveč odkritje zarote, ki je vedel zanjo tudi nadvojvoda Rudolf, ne da bi bil o tem črnil besedico svojemu očetu ali pa policiji. Zaroto sta skovala nadvojvoda Ivan Toskanski in Ivan Orth; njun cilj je bil državni udar, ki naj bi prisilil starega cesarja k odstopu. Ogrska bi tako postala samostojna, njen prestol bi zasedel nadvojvoda Rudolf, nadvojvoda Ivan bi pa dobil avstrijsko krono.

Cesarska policija je pa zaradi odkritja. Toda le zaradi stroge cesarjeve prepovedi si ni nihče upal črtniti, da je bil v to afero zapleten tudi nadvojvoda Rudolf.

Rudolfova ljubezen do baronice Večere naj bi le zmešala štrono radovednim zgodovinarjem, kajti čast habsburške dinastije je morala ostati nedotaknjena; s to pravilico so se pa tudi izognili skandalu, ki bi utegnil nastati, ako bi javnost zvedela, da je nadvojvoda sodeloval pri zaroti proti svojemu očetu.

Prihodnje tedne, ko bodo skrivnostno skrinjico prodali na javni dražbi, se bomo torej lahko prepričali o resničnosti teh trditve.

Vsa skrivnost mayerlinške tragedije tiči prav v vzroku, ki je pripravil

nadvojvoda in baronica Večero do njunega obupnega koraka. Ta vzrok pa ni bil, kakor smo doslej mislili in domnevali, ljubezen, temveč politika!

(E. Singer v »Paris-soir«)

Listine so izginile!

Kaže, da smo se spet prezgodaj veselili, da bomo vendar še izvedeli pravo ozadje mayerlinške tragedije. V nedeljskem »Prager-Tagblatt« je namreč napisal Eduard Pataky, da v Taaffejevem arhivu ni več znamenitih dokumentov o dogodkih v Mayerlingu, vsaj vseh ne. Kam so prišli, nihče ne ve; eni trde, da so varno spravljene

ni v vatikanskem arhivu, drugi govorijo, da jih je Taaffe izročil nekemu prijatelju v hrambo, tretji pa hočejo vedeti, da so jih sploh že zdavnaj uničili.

Skrivnostim v mayerlinški aferi se je torej pridružila še nova. Počakajmo do januarja, morda nam dražba kaj izda — drugače nam pa ne bo kazalo drugega kakor čakati vse do novembra 1966; takrat namreč poteka 50 let od Franc-Jozefove smrti, t. j. rok, po katerem šele bi smela priti vsa mayerlinška resnica na dan — če ne bodo do takrat še tisti dokumenti o njej izginili, ki so vsaj danes še celi in nedotaknjeni.

Sleparka z žalno tenčico

Kako je dozdevna vdova trgovala z otroki

n v. I. Pariz, novembra.

»Brzovlak Pariz—Calais odpelje v dveh minutah; vstopite, prosim!« Res, le še nekaj pičlih minut manjka do brzovlakovega odhoda in popotniki se morajo podvizati s posiljanjem. Glej, tamkaj prihaja mlada, ljubka dama v žalni črni obleki in z dolgo žalno tenčico na plavih kodrih; v eni roki drži srednje velik kovček, v drugi pa majhnega otroka. Izbere si ne preveč poln oddelek drugega razreda, odloži kovček, sede in potrpečljivo čaka na odhod. Zda se spomni, da je nekaj pozabila, v zadregi poprosi sopotnika ali sopotnico, naj bi nekoliko popazila na otroka, in izstopi, češ da se bo takoj vrnila. Vlak potegne, a lepe, mlade vdove ni nikjer...

Zvižaja se ponavlja

Prav takšna zgodba se je teden dni pozneje odigrala v Havru. Spet je le nekaj trenutkov pred odhodom brzovlaka stopila v oddelek lepa, mlada vdova z otrokom v naročju. Nehote je zbudila sočutje vseh sopotnikov, ko je pa že tako zgodaj izgubila svojega moža in je ubogo neboljeno dete tako ostalo brez očeta. Komaj je dozdevna mati dobro sedla, že se je spomnila na »važno opravilo«, ki ga je v naglici pozabila; s prošnjo, naj popazijo na otroka, je izročila dete prvega sopotniku in jo odkurila — za zmerom. Lahko si mislimo kakšno nervoznost se je lotila čakajočih sopotnikov, ki so se šele čez lep čas zavedeli, da so postali žrtve prebrisane sleparke.

Na podoben način so se v enem samem mesecu kar štiri takšne, najbrže ne preveč tenkočutne mlade matere odkrile svojih otrok. In tako je ob podobni priložnosti hotela neka popotnica kar obdržati zavrnjeno dete, tako vseh ji je bilo. Red pa mora biti in ko so dogodek sporočili postajnemu načelniku, se je za zadevo pričela za-

nimati tudi policija. Dotlej sta se namreč na isti progi pripetili že dve podobni zgodbi in policija je bila že na sledu skrivnostni »materi«, ki je imela zmerom dovolj otrok, da jih je lahko puščala usmiljenim ljudem.

Kmalu so oblasti razčistile to ne navadno zadevo. Na Francoskem, kakor v vseh deželah na svetu, je še zmerom dovolj mater, ki se nič kaj rade ne ukvarjajo z vzgojo svojih otrok in jih zato rajši oddajo v rejno. Posebno bogate matere si takšno ugodje že lahko privoščijo, saj imajo dovolj cvenka, da plačujejo krušne matere in očete. In tako utegneš nešteto krat v malih oglasih čitati: »Otroka oddam v rejno k dobrim ljudem. Plačilo po dogovoru.«

Lahkomiselni starši

Mlada, vsekako prebrisana sleparka, je na račun takšnih lahkomiselnih staršev pričela delati dobre kupčije. Prijavila se je pri starših, ki so ponudili otroka v rejno; seveda se je predstavila kot vdova v žalni obleki in z žalno tenčico. Med ihtenjem je potlej povedala, da ji je smrt prezgodaj ugrabila ljubljene moža in da ji tako ni usojeno imeti lastnega otroka. Zato prav rada sprejme v rejno tuje dete; neboljenček bo pri njej našel drugo mater. Vso svojo skrb in ljubezen bo posvetila tujemu otroku, ki ga bo ljubila in negovala kakor lastnega.

Starši so ji seveda rade volje izročili otroka in ji hkrati tudi takoj plačali večjo vsoto za rejno. Dozdevna vdova je potlej otroka odpeljala in za njo je kaj kmalu izginila sleherni sled...

Lahkomiselni starši so pozneje bridko obžalovali svoje nepremišljeno dejanje, obupani so sporočili policiji, da jim je neznana sleparka otroka ugrabila. Nihče ni zvedel, kaj se je zgodilo z ubogimi črvički, nihče ni slutil,

Eno leto „filmska zvezda“

Kaj se zgodi, če si čedna kuharica zaželi „noblese“

n u. I. London, novembra.

Včasih smo čitali pravljice. »Eno leto kraljica«, ali pa »Eno leto dolarska princesa«, moderno življenje si je pa izmislilo tudi moderen naslov k takšni resnični pravljici: »Eno leto filmska zvezda«. Znano je, da imajo preprosti ljudje o filmskih zvezdah pogosto napačne pojme, saj mislijo, da žive filmske igralkice v devetih nebesih. In tako si je tudi neka preprosta, a lepa kuharica zaželela neskrbnega in udobnega življenja oboževane in slavljene lepote.

Ne več neizkušena in tudi ne več posebno mlada kuharica Muriela Martinova je že večkrat prelomila stroge določbe paragrafov, toda njeni prestopki so bili tako nedolžni, da ni Muriela nikoli predolgo sedela. Videč, da ima za sleparsko življenje dovolj smisla in zmognosti, se je odločila, da bo poskusila slepariti »na debelo«. Prekrstila se je v filmsko zvezdo Klariso Saint-Clairovo, nabavila si je na račun svojega zvonečnega imena in svojega ljubečega, očarljivega smehljaja celo kopico prekrasnih oblek in si najela zelo lepo vilo na deželi blizu Londona.

Razkošno stanovanje, služinčad, avto...

To je bil pa šele začetek. Devet in tridesetletna kuharica, novepečena filmska zvezda, se je neverjetno hitro živela v svojo vlogo. Klarisa je po

načrtu osvajala naivne trgovce, ki so ji radi dobavljali blago na kredo, saj se muhasti filmski zvezdi kajpak niso upali zametiti. Najemnila za poletno vilo v Middlesexu pri Londonu je bila sicer vtroglovis visoka, to pa drzne sleparke ni oplašilo, da si ne bi najela tudi razkošnega stanovanja sredi Londona v North-Audley-Streetu; to ji je stalo na leto 825 funtov ali v našem denarju nič manj kot dobrih 200.000 denarjev.

Visoke obresti lepi Klarisi niso delale skrbi, saj jih tako ni plačevala, kakor ni plačevala svojih neštetihi telefonskih aparatov, ki jih je dala porabiti v vseh mogočih barvah, da bi ustrezali njenemu menjačemu se razpoloženju, kakor je pozneje razložila sodniku. Še zmenila se ni za plačevanje dveh prekrasnih najmodernejših avtomobilov, enega športnega in enega razkošnega, zaprtega. Nekdanja kuharica se je naposled oboževala s celo armado moške in ženske služinčadi, ki ji je bila popolnoma vdana, dasi ravno prav tako ni redno dobivala obljubljene plače. Klarisa Saint-Clairova je bila pa dovolj spretna in izkušena, da je znala svoje denarne zadrege skrbno prikriti, zato si je večkrat izposodila pri nekaterih novopečenih prijateljih večje zneske, ki jih pa seveda nikoli ni mislila vrniti.

Neverjetno je, kako so sicer izkušeni ljudje nasledili tej prebrisani sleparki, ji dvorili, ji izpolnjevali vse neštevil-

ne muhaste in nepotrebne želje in ji skušali kar najbolj urediti življenje.

Sleparke razkrinkajo

Za sleparijo je vedela samo ena sama oseba: Klarisin kitajski hišni sluga, ki je svoji gospodnji pridno pomagal skubiti poštene ljudi. Pred sodnikom se je delal, kakor da ne razume niti besedice angleški. Sleparijo je naposled odkril neki trgovec, ki so se mu neplačana naročila vendarle zazdelo nekam sumljiva. Prišel se je zanimati za preteklost čudovite filmske zvezde, a kako je bil razočaran in presenečen, ko je izvedel, da je njegova stalna odjemalka nekdanja kuharica Muriela Martinova! Zvedel je tudi, da je premetena sleparica že večkrat potegnila za nos naivne ljudi. Vložil je torej tožbo in Klarisina sleparijo je prišla na dan.

Sodnik je najprej zelo milo sodil Murielo, kajti zadevo je vzel le s smešne strani. Ko je pa med drugim tudi zvedel, da je Muriela zvalila svojega šoferja iz stalne službe in da mu ni plačala niti bore penija, tako da je ubogi mož in oče šestih neprekrbljenih otrok ostal na cesti brez dela in brez denarja, je izrekel dokaj strogo obsodbo: obsodil je kuharico Murielo Martinovo na petnajst mesecev ječe. Premetena sleparica bo menda kakoli lep čas premišljevala ob trdem kazniškem življenju, ali ni boljše skromno, a pošteno življenje, kakor pa razkošno in sleparsko.

Kaj je

»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva.

Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti revmatizmu, prehlajenju in bolečin. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN
PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937

da se jih je prebrisana sleparica spet tako lahko odkrivala. Ker so se pa takšni primeri le pogosto ponavljali, je policija zaslužila »vezo med mlado dozdevno vdovo, ki je imela zmerom dovolj otrok, na zalogi, in med neznan »roparko« otrok.

Oblasti krivko vneto iščejo in upajo, da jo bodo v kratkem izsledili, otroke pa vrnili pravim staršem.

»Kje so moji škorpioni?«

n q. I. Pariz, novembra. Na pariškem policijskem ravnateljstvu so doživeli te dni kaj razburljiv prizor. Med najživahnnejšimi uradnimi urami je planil v sobo starejši gospod, odrinil služavnike, ki so ga hoteli zadržati, in zavpil: »Izgubil sem svoje škorpione!« Potlej se je onemogel sesedel na bližnji stol.

Sprva so mislili uradniki, da imajo opravka z blaznežem in so ga hoteli z nekaj dobrimi besedami pomiriti. Kako veliko je bilo pa njihovo začudenje, ko so dognali, da imajo pred seboj uglednega učenjaka s pariške univerze, profesorja Jacquesa Millota, ki si je naposled tolikanj pomiril, da je utegnil razložiti vzrok svojega razburjenja.

Profesor Millot je hotel nekaj tuca- tovelo zlostnih škorpionov — njih ugriz je smrtonosen — ki jih uporablja pri svojih znanstvenih poskusih, prepeljati iz enega laboratorija v drugega. Zaradi večje varnosti je najel taksi. V svoji tipično proforski raztresenosti je pa dragoceno škatio z nevarno vsebino pozabil v avtu. Šele čez dobre pol ure se je spomnil svojih škorpionov. Ves prestrašen je tekel na policijo, saj se je za strupene živalice prav tako bal, kakor za uboge

ljudi, ki bi utegnili postati njih žrtve. Policija je profesorju obljubila, da se bo pobrigala za njegove škorpione, in je že po nekaj urah izsledila šoferja, ki je peljal profesorja v laboratorij. Toda šofer je bil v avtomobilu našel zaprto skatlo z nevarnimi živalmi in jih je bil medtem že oddal na profesorjevem stanovanju.

Priča namesto ženina

n q. I. London, novembra. Da je resničnost pogosto iznajdljivejša od najduhovitejših romanov in zgodbic, nam dokazuje dogodek, ki se je pripetil nedavno v Killeterju na Irskem. Nekaj Kristofer Craig se je hotel poročiti s svojim dekletom in je naprosil svojega najboljšega prijatelja, šoferja Alberta Mukdoona, naj mu gre za pričo pri poroki.

Do tod ni seveda še nič nenavadnega, saj se vsak dan poroči nešteto mladih mož s svojimi izvoljenkami. Naključje je pa hotelo, da ne ženina, ne nevesta in tudi priča niso ničesar vedeli o poročnem obredu, in tako se je po pomoči Mukdoon postavil zraven neveste. Duhovnik ni seveda niti slutil, da mladi lepi možak ni pravi ženina, in je zato ravnal z njim kakor z ženinom. Nevesta je že dahnila svoj vdani »da«, tedaj se je duhovnik obrnil k priči in ga povprašal, ali je voljan poročiti dekle. Mukdoon je menda mislil, da mora priča zastopati ženina tudi pri tem važnem odgovoru in je v zadregi brž odvrnil: »Da.«

Sele pri podpisovanju poročne listine so odkrili pomoto, kajti poročno dovoljenje se ni glasilo na prično ime, temveč na ime pravega ženina. Seveda se je vseh lotila velika zmedenost, saj sta bila priča in nevesta po vseh pravih pravilih poročena. Ker je pa duhovnik videl, da se je bil res zmotil in ker novoporočenca še nista podpisala poročne listine, so sklenili, da bodo drugi dan poroko ponovili, to pot pa s pravim ženinom.

Minister — zmagovalec v tangu

n h. I. London, novembra. Angleškega notranjega ministra siru Samuela Hoareja so na nekem obedu prosili, naj se vendar zavzame za plavalne klube in za plesne šole. Minister, ki je tudi sam navdušen športnik, je izjavil, da se bo že potegnil za omenjene ustanove, potlej je pa še pripomnil, da se že iz lastnih interesov zanima za ples. Vsi so ga radovedno spraševali, kam neki méri, in naposled je dobrodušni minister povedal svojo zgod-bico:

Pred več leti se je sir Hoare mudil na evropski celinii in je v nekem svetovnem kopališču prišel v kazino prav tedaj, ko se je tamkaj vršilo veliko plesno tekmovanje. Minister je tudi plesal, a kako se je začudil, ko so mu ob koncu tekmovanja sporočili, da je prav on odnesel prvo nagrado v plesanju tanga.

Ko se je sir Hoare pobahal s svojo zmago ministrskemu predsedniku Baldwinu, je le-ta naspol resno naspol hudomušno vzdiknil: »Hvala Bogu, da se je vsaj nekdo v moji vladi česa pametnega naučil!«

Usodna pomota

Mestna banka v Newburyportu (država Massachusetts) je dala neko svojo prazno hišo preurediti in popraviti. Stroški so znašali pet sto dolarjev (25.000 din). Ko so bila vsa dela srečno končana, je pa prišlo na dan, da popravljena hiša sploh ni last banke; prava hiša stoji v isti ulici dve števiki dalje.

Deseti brat „GOBAV SEM!...“

Ljubezenska povest v verzih
po Jurčičevem romanu

V sedanji čas postavil in v stih preli
Ivan Rob

VIII.

Ko tla dovolj so namočile,
zavist se v srečih jim rodi,
da Manica, ta konkurentka,
prav blizu postelje kleči.
Tja k nji vse hkrati so skočile
in vlekle stran jo za lasé,
kot lev se ona je branila,
velevale ji je srce.
Naposled Lovre je zakričal,
z besedami jih je izbičal.

PETNAJSTO POGLAVJE

Visoko pravega pevača častimo,
njegovo ni kakor je drugih srcé.

J. Stritar.

I.

Ko Marjan je spoznal, da srečo
odnesel mu je športni krak,
mu bridko v srcu je regljalo
ko sred noči iz vaških mlak.
Domov je šel in se zaklenil,
v zrcalu gledal svoj obraz,
desnico na srce položil,
zavzdihnil revež je na glas:
»Ker mi je sreča vsa odvezeta,
zato sem rojen za — poeta.«

II.

Veseli te žalostne resnice
je Marjan k svoji mizi šel;
tam iz predala vzel je pesmi,
srca zelenega odmev.
Izbral najlepše je med njimi,
jih zložil v ciklus »Manica«,
pobožno jih je še pobožal
in kanil nanje par solzá:
»Zdaj, Manica, boš kaznovana,
boš »druga Julija« nazvana.«

III.

Potem odhitel je v garažo,
tam je v očetov avto šel,
po prašni cesti je oddrčal,
v Ljubljano sivo je prišel.
Tromostje v loku je pasiral,
v kavarno stopil »Union«,
kjer s črno kavo mu serviral
natakar je globok poklon.
Revije najprej je prebiral,
krog sebe se potem oziral.

IV.

Zagledal pri sosednji mizi
je bled umetniški obraz,
ki zanj kravatna črna priča,
da dela turo na Parnas.
Tja k njemu stopi in mu reče:
»Kolega, oprostite mi!
Da vas je Muza poljubila,
o tem vsaj zame dvoma ni.
I jaz se bavim s poezijo;
svetujte pravo mi revijo!«

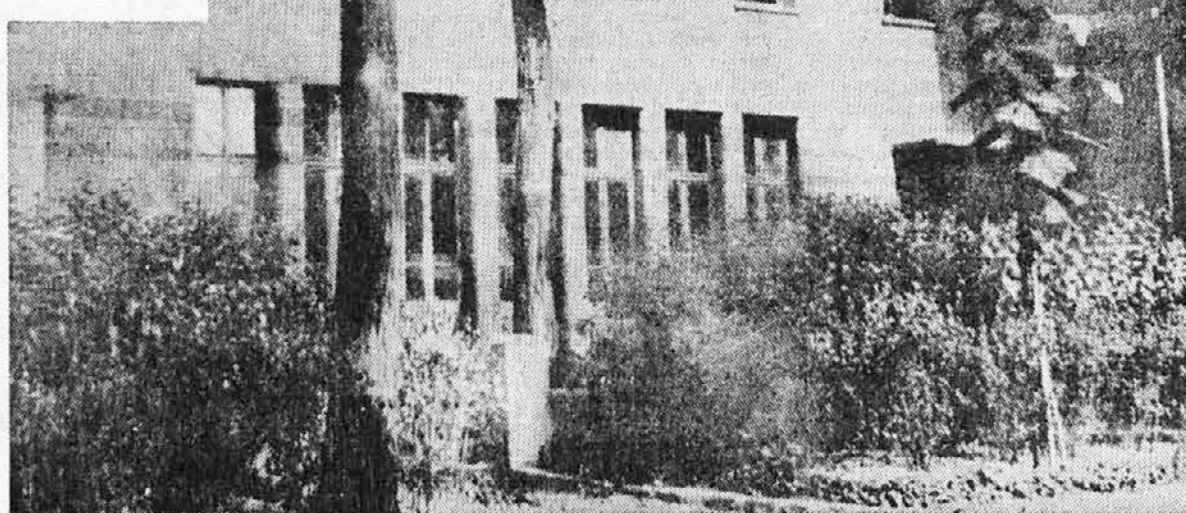
V.

Po tem je Marjan kar prisedel,
naročil vina za oba;
obema so oči žarele,
obema šlo je do srca.
Najprej slovesno sta molčala,
podprla brado si s pestmi;
potem kravata se odkašlja
in k Marjanu spregovori:
»To imenitno ste storili,
da name ste se obrnili.

VI.

Z uredniki imam jaz zveze,
zato dosežem marsikaj.
Beseda moja več zaleže
kot dela samega sijaj.
Če jaz za pesem se ogrejem,
če mi pri srcu je poet,
bo brez težav v revijo našo,
bo za sodelavca sprejet.
Prej ko revijo vam svetujem,
naj z vami malo pomodrujem.

je z grozo vzkliknil 15letni
Jean Mondidier,
ko je nekega dne
opazil na
svojih ro-
kah zna-
ke sveto-
pisemske
bolezni

Pretrsljiva samolzpoved mladega Francoza

3. nadaljevanje

Človek pač ne more nejasno lagati
bitju, ki z njim živi. Lahko sem pred
Jeanno tako dolgo skrival svojo bole-
zen, dokler je bila gobavost zame sa-
mo še fantom, ki ga je lahko zarotiti.
Toda zdaj je sedlo tisto brezimno spet
ob moje zglavje in v mojo kožo se
bodo prav kmalu spet vtisnila sre-
brnosiva znamenja.

Razložil ji bom, sem si dejal, da
nisem ne pošast in ne javna nevar-
nost. Govorila bo z zdravnikom in bo
razumela.

Jeanna me ni oštela in tudi sosedov
ni naščuvala name, kakor so delale
druge žene gobavih mož, da so izpo-
slovale pri oblastvih, da jim može
zapro.

»Dobro vem, dragec,« mi je dejala,
da se mi ne bi bil nikoli približal, ako
bi vedel, da je tvoja bolezen nalez-
ljiva.«

Niti namrnila se ni od gnusa. In
tisti večer, preden sva zaspala, me je
objela še tesneje in topleje kakor na-
vadno. Nekatere ženske so res ču-
dovite!

Drugi dan zjutraj sem odšel v bol-
nišnico svetega Ludovika. Ko sem se
vrnil domov, je ležal na mizi bel listič:
»Jean, zapusti ti me, mam, vem da
te bo to hudo bolela, hotelam sem ostati,
toda prav res ne morem. Zbogom!
Jeanna.«

Obrabljene besede, kakor jih napi-
šejo zakonolomice, ko zapuste možev
dom. Toda to pot sem bil krivec jaz,
jaz ki sem jo varal s svetopisemsko
bolezni.

Drugi dan sem za stalno vstopil v
Maltski paviljon. Gobavost ne pusti, da
bi imel človek razen nje še kakšno
ljubico.

VIII

Dan po mojem povratku v bolniš-
nico svetega Ludovika je policija vdrla
v Maltski paviljon. Ni bilo lahko
stražnike spraviti k nam; že to jim je
bilo nadležno, da so morali prijemati
za kljuko, ki smo se jih tudi mi do-
tikali. Mislim, da bi nam bilo treba
samo izdihati korakati proti njim, pa
bi takoj odnesli šila in kopita. Toda
mi nismo ničesar storili, kajti mi smo
krotki in vemo, da si mora pač vsakdo
na svoj način služiti vsakdanji kruh.

Stražniki so prišli aretirat Diaclo-
tepoula.

To je bil neki Grk, doma s Krete;
s svojega rojstnega otoka je zbežal,
ker so ga bili hoteli vtakniti v bol-
nišnico za gobavce. Zdi se, da Grčija
premalom skrbi za svoje gobavce, slabo
jih hrani in zato se bolezen zelo hitro
slabša, kajti posebno hitro se goba-
vost razvija v slabotnih, neopornih
telesih. Če pa bolniki pobežnejo iz
zavetišča, jih enostavno z gorjčami
pobijejo.

Diaclolepoulos je po dolgih ovinkih
prišel na Francosko. Po poklicu je bil
zlatar in si je pošteno služil svoj kruh.
Poročil se je z neko Parižanko in živel
z njo srečno vse dotlej, dokler ni po-
zabil na svoje preklestvo in ji v šib-
kem trenutku priznal, da je gobav.
Njegova žena je pa ravnala z njim
dosti slabše kakor Jeanna z menoj;
prepovedala mu je vstop v stanovanje
in mu skozi okno kriče zmetala vse
njegove stvari.

»Vrni se v svojo deželo, pošast!
Se se je upiral. Vso noč je stal pred
njenimi vrati in obupno vpil:

»Ti si vendar moja žena in moraš
ostati pri meni!«

Ob zori so ga odpeljali na stražnico
zaradi kaljenja nočnega miru, potlej
so ga pa prepeljali v bolnišnico sve-
tega Ludovika. »Njegova bolezen ni
nalezljiva, lahko ga pustite na svo-

bodi,« so rekli zdravniki. Policija se
je pa bala škandala in je zahtevala,
naj ostane Diaclolepoulos v Maltskem
paviljonu.

Zena je pa še zmerom živela v strahu,
da ne bi lepega dne njenega moža
vseeno izpustili. Tekala je od Poncija
do Pilata in nazadnje je le izposlovala,
da so njenega moža izgnali. In zato
sta tisto jutro prišla ponj dva stražnika.

Prepeljali so ga v Marseille in so
ga vkrcali na neko grško ladjo. Ko-
maj je stopil na palubo, je zahteval,
naj ga odpeljejo h kapitanu.

»Gobav sem,« mu je dejal.

»Proč od mene, nesnaga!« je zatulil
kapitan.

In velel je, da postavijo gobavca z
obema stražnikoma vred na suho. Dia-
clepoula so potlej zaprli v Marseill-
ske zapore; toda posrečilo se mu je
uiti; menda je zadoščalo, da je svojim
paznikom izdal ime svoje bolezni. Iz
Marseilla je brž odpotoval v Pariz in
najprej odšel na ženinino stanovanje.

Previdna žena se je bila pa preselila.
Tedad se je Diaclolepoulos zatekel v
Valbonnski kartuzijanski samostan,
kjer imajo še eno bolnišnico za go-
bavce. Tamkaj so ga sprejeli in obdr-
žali, saj niso vedeli, kaj bi z njim
storili. Kot potnika ga pač ne bi vzeli
na nobeno ladjo, in tudi nobena meja
se ne bi odprla pred njim.

Usoda tega Grka je nekoliko usoda
vsakega gobavca. Še bolj kakor bo-
lezen sama, gloda nas gobavce social-
no preklestvo, ki je zvezano s to
grozno boleznijo.

Naša bolezen se razvija zelo, zelo
počasi. Lahko bi živeli življenje, ki
bi bilo skoraj prav takšno, kakor je
življenje drugih ljudi, ako nas ne bi
preklestvo, ki leži na nas, ločilo od
zdravih ljudi trdneje, kakor nas lo-
čijo od njih bolniški zidovi.

Zavetišče gobavcev, Maltski paviljon,
je zelo ljubko. Ta paviljon, zgrajen iz
rožnate opeke, stoji nekoliko stran od
drugega zgradb bolnišnice svetega Lu-
dovika; njegova velika, steklena okna
na vseh štirih straneh, gledajo na ze-
lene trate in na velika drevesa, polna
ptičkov. Ako gledaš paviljon z ne-
katerih strani, utegneš misliti, da vi-
diš pred seboj ljubek dvorec sredi
lepega parka, zavetišče ljubezni v
daljni deželi, gradiček, ki morda v
njegovem trnjevem vrhu spi začarana
lepotica svoj večni sen.

Vsak bolnik ima svojo sobo. V pri-
tličju je velika veža z ležalnimi stoli.
Na vrto so razpostavljene klopi. Po
mili volji se lahko sprehajamo po tem
raju.

Ako nas bi prišli kakšen lep dan
obiskat v Maltski paviljon, bi utegnili
videti dva lepa, mlada človeka, kako
se v krogu radovednežev borita na
življenje in smrt. Mladeniča se otepa-
ta z mojstrskimi prijemi »catch-as-catch-
can« (ameriške borbe, zelo podobna
rokoborbi, ki pa zanjo ni pravil in se
v njej lahko vsakdo bori kakor ve in
zna). Seveda sta tudi ta dva mlada
borca gobava, samo zdaj se njuna
bolezen še ne vidi. V pričakovanju,
kdaj jima bo Hansov bacil načel živce
na rokah, se pa uboga fanta menda
še lahko postavlja s svojimi čvrstimi
mišicami.

Zvečer poslušamo svoj orkester.
Eden izmed nas igra na kitaro, drugi
pa na harmoniko; med nami je celo
neki Guadelupčan, ki posnema jazz
in s prstanom v ritmu udarja po
mizi. Lahko si v duhu predstavljamo,
da smo na ladjini palubi, in to je
vsekako zelo poetično.

Kadar si zaželimo, gremo lahko v
mesto. Prav preprosto je to, samo po
izhodni listek moramo iti. Dobimo ga
vselej, kajti naša bolezen ni nalez-
ljiva.

Zdaj nas je v Maltskem paviljonu
21 gobavcev, osemnajst moških in tri
ženske, ki imajo svoje posebno stan-
ovanje. Najmlajša izmed njih, še de-
klece, je šla nedavno k prvemu
obhajilu. Ena in dvajset nas je, de-
lamo lahko, česar se nam zahoče, pi-
šemo lahko, čitamo, sanjarimo, govo-
rimo, se sprehajamo, spimo — ah da,
spali bi ves dan, ako bi le mogli!

Hrano imamo, stanovanje imamo in
preskrbljeni smo. Ni nam treba ga-
rati za kosček vsakdanjega kruha, ni
se nam treba boriti za streho in ni
nam treba skrbeti za ženo in za otro-
ke. Vse človeške dolžnosti so nam
tuje, celo tista, ki ždi v človeku že od
najnežnejše mladosti: ljubiti in ljub-
ljeni biti. Ali nisem razlrd Jeanninega
življenja, ko sem hotel, da bi me
ljubila?

Pravijo, da čuti vsak človek po-
trebo, da bi kaj počel; pri nas je pa
naša bolezen tisto, ki počne namesto
nas. Svobodni smo, prosti, prosti ka-
kor ptički pod nebom! Prepovedano
nam je samo upanje na ozdravljenje!
Prepovedano nam je živeti!

»Gobavci,« je nekoč dejal doktor
Jeanselme, »si ne žele prav ničesar
drugega, kakor da lahko v kakšnem
vinotoku vržejo kvarte!«

Cesa neki bi si pa tudi utegnili za-
žeti ti ljudje, ki so obsojeni na
večno brezdelje?

Hrana, ki jo dobivamo, ni ne boljša
ne slabša od hrane drugih bolnikov;
posodje je umazano, toda saj ni uma-
zano samo pri nas. Sfrežnice, ki jo-
kajo, ko zvedo, da bodo morale služiti
v Maltskem paviljonu, se nas s časom
navadijo in so z nami celo ljubezne,
ko vidijo, da nismo nevarni. Nihče
nas ne ponižuje, le mladi dijaki se
sem in tja z grozo obračajo od nas,
ako jih pot privede mimo naših oken.

Doktor Ragu pridno poskuša nove
načine zdravljenja in bi rad videl, da
bi bili uspešni. Vsi so dobri z nami.
Toda vsi se le predobro zavedamo,
da se ne bi prav nič na svetu spre-
menilo, ne med zdravniki, ne v bol-
nišnici svetega Ludovika, ako nas ne
bi več bilo.

Večkrat se mi je že sanjalo, da sem
sredi velike množice in da se nikakor
ne morem nikomur približati. Kličem
jih, toda ne slišijo me. Stiskam jih za
roke, tresem in suvam, toda moje
bližine nihi ne čutijo; korakajo dalje,
smehljajo se in kramljajo med seboj,
kakor da mene sploh ne bi bilo. Zanje
nimam ne teže, ne oblike, ne barve,
ne vonja in ne okusa. Fantóm sem in
nič več.

Tudi v resnici smo gobavci samo
fantomi!

Fantomi ne prinašajo ne denarja ne
slave. Noben ugleden učenjak ni po-
svečil svojega življenja iskanju zdra-
vila za gobavost, za to strašno
srednjeveško bolezen. V Evropi je le
malo gobavcev, ne dosti več od tistih
tri slo petdesetih, ki žive v Parizu in
ki skoraj vsi izmed njih pripadajo
najrevnejšemu sloju. V kolonijah, na
Daljnem Vzhodu, bolehalo za goba-
vostjo samo domačini. Le kakšen mo-
ralni ali pa gnotni dobiček naj bi
pričakoval mlad učenjak, ako bi se
odločil, posvetiti vse svoje življenje
gobavosti? Hvaležnost nekaj siromaš-
nih črncev in Kitajcev prav gotovo ni-
kakor ne more nikogar obogatiti;
morda bi kaj več zaleglo članstvo
Akademije ali pa križec Častne legije?
Toda tega utegnejo dobiti tudi pri
plodnosnejšem delu. Saj je na svetu še
toliko drugih, zanimivih »strok« za
iščočega duha, ki pa povrh tega tudi
kaj »nesejo«. Mlad zdravnik se raje
ukvarja s tuberkulozo ali pa z rakom;
ne očitam mu, tudi mi fantomi smo
ljudje in razumemo življenje.

V Maltskem paviljonu žive ljudje
vseh starosti, od slepega, onemoglega
starčka, do mladega nedolžnega de-
kleca, ki je nedavno prejela svoje
prvo obhajilo. Tako si brez iluzij la-
hko predstavljamo svojo življenjsko pot;
vidim se v sobi 9 pri petnajstih letih
in se vidim v sobi 18 pri štiridesetih
letih, ako mi jih Bog da doživeti.

Doslej — danes mi je štiri in dvaj-
set let — sem izgubil šele prve členke
štirih prstov, tri na desni in enega na
levi roki. Vid mi ni pa nič več ope-
šal, odkar sem se bil spet pričel zdra-
viti.

Lahko torej še čitam in pišem. Skla-
dam pesmi, kakor jih je skladal pesnik
René Pilain, ki je napisal več zvezkov
pesmi. Nekatere njegovih stihov zna-
mo že na pamet:

Kaj je bolešnejšega in kaj bednej-
[šega kakor ta grozotna misel,
Ki se vpija v preživo srce, ki ubija
[in brez nehanja grebe po njem...
Ta zavest šibkosti in smrti in večne
[nemoci...]

René Pilain je umrl slep. Svoja
zadnja dela je narekoval svojim bol-
nim tovarišem.

Ah, tudi jaz bom imel tovariša, ki
mi bo bral ali pa pisal, kar mu bom
narekoval; gobavci žive v takšnem
brezdelju!

Nekatere izmed njih se tako silno
dolgočasijo, da so prosili za dovoljenje,
da bi pometali bolniške hodnike; do-
volili so jim, kajti le predobro so jih
razumeli. Toda obiskovalci bi izvedeli,
da morajo gobavce vprašati, kam naj
se obrnejo, da pridejo tja in tja; pri-
tožili bi se pri ravnatelstvu in morda
bi nam prepovedali izhod med ljudi.
Ne zato, ker bi utegnili biti naša bo-
lezen nalezljiva — saj sem vam že po-
vedal — temveč ker bi lahko že naša
prisotnost zbudila med ljudmi ogor-
čenje in škandal. Ali ni pa škandal
že to, da še žive v našem lepem, civi-
liziranem času na svetu ljudje z zna-
menjjo bolezni na svojem telesu, ki jo
je že Sveto pismo preklelo? Ne, to bi
bilo neoprostljivo.

V Kantonu na Kitajskem so nedavno
okrog sto gobavcev vrgli v jame, na-
polnjene z živim apnom. Tiste, ki so
se upirali tej strašni smrti, so postre-
lili. Res zelo moderno orožje za po-
bijanje srednjeveške bolezni! Na Fran-
coskem so zadovoljni, ako lahko go-
bavce spremene v nemočne fantome.
Citatelji, nikar ne trepetajte ob misli,
da živi okrog tri sto petdeset gobavcev
v vsej svobodi, v Parizu! V letu 1937
so fantomi le še samim sebi nevarni!

KONEC.

Priznanje

Angleški napisal A. H. Grant

Policijski nadzornik Allington je
Peggy dobrodušno ponudil cigareto.

»Prav ničesar ne moremo ukreniti,
miss Peggy. Čeprav smo z vami vred
prepričani, da je vašega moža ustrelil
Morley, mu tega vendar ne moremo
dokazati. Vidite, dušica, mož ima tr-
den in neizpodbiten alibi in je prestal
šest ur dolgo zasliševanje, kakor bi
nedolžno kramljaj!«

»Ne, ostala bom,« je odločno rekla
Peggy. »In mu vržem v obraz, kaj mi
je storil.«

Službujoči stražnik je vstopil z Ne-
dom Morleyem. Morley je dekle ko-
maj ošinil s pogledom. Samozavestno
in zelo spretno je mož, star znanec
policije, ponudil nadzorniku roko, ki
jo je ta nalašč prezrl. Potem je segel
po denarnici in po veliki švicarski
uri, ki je ležala na mizi.

»Zdaj to lahko spet vzamem s se-
boj? Kaj ne?«

Nadzornik je pokimal. Če je Morley
morilec, potem je vsekako zelo hlad-
nokrven in zakrknjen morilec. In če
je Franka Meakina po vlovu v banko
zares oropal, ne kaže drugega kakor
čakati, da se bo sam izdal s preve-
liko razpisnostjo.

»Ned Morley!« se je zaslislalo iz
kota, kjer je sedela Peggy. »Zdaj te
bodo izpustili, ker nimajo dokazov.
Toda jaz dobro vem, da Franka ni
umoril nihče drugi ko ti.«

Njen glas je bil jasen, skoraj vesel.
Morley je strupeno pogledal Peggy.
ona je pa stisnila svoje male pesti in
se je skoraj premagovala, da se je
obvladala. Njena vitka postava se je
spričo njegove orjaške kar izgubila.

»Ali spada to tudi k vašemu spo-
redu, Allington? Prepovedite tej dami,
da bi me žalila!«

»Tebe žaliti sploh ni mogoče,« je
oholo vzkliknila Peggy. Najrajši bi ti
v obraz pljunila, lopov!«

Morley je stopil korak nazaj.

»No, lepo. Saj se bova še zunaj vi-
dela.«

»Ne, zunaj se že ne bova videla. Za-
to bom že poskrbela,« je sovražno na-
daljevala Peggy. »Franka si zmerom
sovažila, ker se mu je vse posrečilo,
medtem ko si ti pet let sedel v ječi,
sovažila si ga, ker je bil mlad in po-
gumen in ne tako potuhnen ko ti.
Nič hudega ne slutegačega tovariša iz
zasede pobiti prav takrat, ko ti pred-
laga novo kupčijo!«

Morley se je obrnil.

(Nadaljevanje na 8. strani)

SISTOM
PASTA
ZA ZOBE

Po
priporočili
naših zobo-
zdravnikov

Dobi se povsod!

Prijateljica naše hčerke

»Mama, moja prijateljica mi je rekla, da se mi nova obleka prav nič ne poda!« ali: »Mama, Ančka ima že prstan z rubinom in tudi urico bo dobila za Božič!«

Kolikokrat mora mati poslušati takšne novice, ki ji po malem utegnejo zagreniti življenje, posebno ako hčerka trmasto posnema vse novosti in norosti svoje najboljšje prijateljice. Pogosto si morajo uboge matere pošteno beliti glave zaradi takšnih najboljnjih prijateljic, posebno ob hčerkinih pripovedovanjih in kritikah, ki dajo materi slutiti, da je pri njeni ljubljenci prijateljici vpliv odločilnejši nego materin.

Kaj naj stori mati v takšnem primeru? Ali ima pravico posegati v prijateljstvo svoje hčerke, jih podpirati ali pa prepričati? Mislim, da imajo matere, ki res žive s svojimi otroci, pravico in celo dolžnost, da poznajo družino, ki vanjo zahajajo njihovi ljubljenci. Pri hčerkah je zadeva še bolj zamotana. Dekliška prijateljstva, ki so navadno zelo nežna, vzcveto najraje v prehodnih letih. Tedaj je dekle še posebno občutljivo za vsako kritiko in za vsak opomin, zato mati s svojimi nič hudega ne slutečimi nauki čisto kaj slabo naleti.

Prijateljstva majhnih deklic so sprva le otroška prijateljstva, omejena na tovarištvo v igri in na zabavo. Redkokdaj slišimo, da bi otroci za svoje prijatelje tudi kaj žrtvovali. Takšna prijateljstva tudi niso stalna, saj so odvisna le od okoliščin in od družbe, ki se otrok v njej giblje. Navadno se naposled pokaže, da ima otrok cel kup najboljših prijateljic, kajti ob rojstnem dnevu mora mamica povabiti h kolaču, vsaj tri ali štiri, ako se noče svoji razvajenki zameriti.

Pri otroških prijateljstvih stori mati najboljšo, da se ne vmešava vanje in da le z budnim očesom pazi, da ne zaidejo na napačno pot. Ko minejo pa prva šolska in otroška leta, ko se iz otroka prične razvijati dekle, postane prijateljstvo vse globlje in globlje. Dekleta so nenavadno hitro zrela za sočutje in usmiljenje

in tako utegne postati prijateljstvo plemenita zveza dveh src, ki rade volje delé skupno žalost in skupno veselje.

Seveda sem govorila zdaj le o idealnih prijateljstvih, toda ker na svetu niso samo ideali, naj posežem tudi v prijateljstva, ki bi jih skrbne mamice rajši preprečile. Večkrat ni treba, da je hčerkinja prijateljica slaba, le nekoliko ekscentrična je in svoja glava, toda njen vpliv na hčerko je porazen. Mati s svojo svarilno besedo je v takšnem primeru le »sitnica«, a prijateljica je »mučenica«. Prav v takšnem primeru velja skrajna previdnost! Nikar ne pokažite hčerki, da nasprotujete njenemu prijateljstvu. Skušajte jo pa neopazno odvrniti od prijateljice, tako da jo vodite tudi v drugo družbo in seznanite z drugimi ljudmi in dekleti. Priznam, da je večkrat zelo, zelo težko, toda mati, ki je svojo hčerko zmerom pravilno vzgajala in si ohranila tudi njeno zaupanje, bo pač znala v pravem trenutku preprečiti napačen korak svojega otroka.

Mati naj pa še posebno pazi, da ne bo hčerki pristudila tega ali onega dekleta z večno hvalo, kako je pridna in kako vzorna, in s prigrizanjem, naj si le njo izbere za tovarišico in prijateljico. Hčerkinjo častihlepje bo ranjeno, prav tako pa tudi njena samozavest in njen ponos; že vnaprej se bo zavarovala pred takšnim vzornim dekletom in jo bo odločno odklonila.

Matere, pazite, kakšna prijateljstva sklepajo vaši otroci, posebno vaše hčerke, toda bodite zmerom kolikor mogoče oprezne in pasivne in ne posegajte preveč v njihove zadeve. Sele ako opazite, da so ta prijateljstva kvarna za razvoj vaših ljubljencev, izgledite grč z dobro besedo in z ljubeznivim nasvetom. Grobost, kazni, tepež, vse to je v takšnem primeru nepotrebno in pogosto celo škodljivo.

Matere, pomislite, da se iz deklškega prijateljstva pogosto razvije iskreno, zrelo prijateljstvo odraslih ljudi in da utegne to prijateljstvo trajati vse življenje. Saška

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Golaževa juha, rezanci in čebulova omaka. — **Zvečer:** Pecene safaladne rezine, zraven grahova kaša.

Petek: Gobe kotleti s topljo majonezo*, kolački. — **Zvečer:** Krompir v oblikih s sardelnim maslom.

Sobota: Goveja juha z zdrobovimi cmoki, govedina z lečo in kislimi kumaricami. — **Zvečer:** Tirolski cmoki.

Nedelja: Nadevana telečja prsa, pražen krompirček, solata; zdrobov kmpnik z malinovim odcedkom. — **Zvečer:** Prekajen slanik, kruh z maslom, črna kava.

Ponedeljek: Zelenjavna grmada**, žemljef pečenjak z jabolčnim kompotom. — **Zvečer:** Zeljni točki, kruh in sir.

Torek: Krompirjeva juha, preslanjeno goveje srce, testenine. — **Zvečer:** Cvetača z dušenim rižem.

Sreda: Mesene štručke, vložena čebula, krompirjev piré, cmoki z vložnimi marelicami. — **Zvečer:** Ostanke od opoldne.

Pojasnila:

* Gobe kotleti: Nasoljene gobe dobro umij in jih duši na margarinu ob dodatku drobnih narezanih čebule in sesekljane zelenega peteršiljčka. Pripravi potlej obarvo iz 10 dkg margarine in 16 dkg moke, prelij mleka in pokupaj, da dobiš prelij gosto omako. Vrzi vanjo gobe in ako imaš ravno pri roki, tudi nekaj na kosce zrezanega telečjega mesa, podmeti po okusu s poprom v prahu, s soljo in

nekaj kapljicami juhe. Dodaj eno celo jajce in 1 beljak, oblikuj iz te zmesi majhne kotlečke, jih povajljaj v jajcu in kruhovih drobtincah in opeci v vroči masti.

** Zelenjavna pogača: Posebej skuha in do mehkega duši poljubno zelenjavo: cvetačo, korenje, zeleno, grah (ob času tudi beluše) in dušene gobe. Naredi obarvo, zalij jo z mlekom in zelenjavno juho, dodaj zelenjave in kuhaj tako dolgo, dokler se iz obare ne bo naredila precej gosta kaša. Podmeti z dušenim rižem in s krompirjem, razrezanim na kocke, osoli, opopraj, podmeti še z enim rumenjkom, primešaj trd sneg enega beljaka in peči testo pri zmerni toploti v dobro omaščen in z žemljevimi drobtinami posuti posodi.

Recepti za ledvično bolne

Jedi za ledvično bolne ljudi ne smejo biti osoljene. Kdor nikakor ne more jesti nesoljenih jedi, naj jih osoli z umetnimi solmi, na primer z zelenovo soljo.

Telečja juha z mesom: Vzeml 1/4 juhe, ki se je v njej kuhalo telečje meso, 30 dkg tega mesa na drobno sesekljaj, dodaj 5 g presnega masla in 3 g pšenične moke. Presno maslo vmešaj z moko v kašo, dodaj juho, kuhaj 2 minuti in dodaj hkrati tudi telečino.

Dušen golobček: Vzeml mladega goloba, 25 g presnega masla in 1/4 l vode. Dobro očiščenega goloba kuhaj brez pridatkov pol ure. Odlij dve tretjini juhe in ju porabi za kuhanje zelenjave. Ostalo juho pa nekaj časa z golobom vred duši.

Zarjavele ključke očistiš s smrkovim papirjem, potlej jih pa dvakrat do trikrat namaži z mastjo in pretikaj skozi ključavnice.

Ključavnice maži s strojnim oljem, tako se ne bodo nikoli zatikale.

Nakit iz slonove kosti čisti s staro zobno ščetko, ki jo pomakaš v terpentinov olje. Naposled nakit dobro operi v mlačni vodi.

Bisere čisti v milnici, ki si ji dodala nekaj luxa in mleka. Ko bisere dobro očistiš, jih položi v bombažasto krpo in povajljaj med rokami, da se bodo dobro posušili.

Zlatino čisti v milnici, ki si ji dodala nekaj kapljic alkohola.

Pozlačene predmete čistiš v boraksu, ki si ga raztopila v vodi. Čisti tako dolgo, dokler se predmet spet ne zasveti, potlej ga pa vzemi iz vode in obriši s platneno krpo.

Zlatino lahko čistiš tudi s posebnim praškom — s tako imenovanim pariškim karminom. Dobiš ga v trgovinah z barvami, nasuj ga na jelovino in očisti s tako pripravljenim usnjem zlate predmete.

Ščetke čistiš v mešanici žganega apna in amonijaka.

Umetniške slike, izdelane v olju, očistiš s črnim česnom. Takoj po porabi ene česnove rezine vzemi v roke drugo in gladi sliko prav narahlo. Pazi, da slike ne boš poškodovala s prsti in nohti. Po tem postopku slike ni treba nič več umivati ali brisati.

Tkani gobelin očistiš z mehko ščetko, ki jo pomakaš v naftalin.

Da ima telefonski aparat lep sijaj, ga sem in tja narahlo premaži z vazelinom ali oljem.

Kapica in pahovka iz volne bouclé

K enobarvnemu, morda skoraj nekoliko enoličnemu kostimu ali plašču se lepo podasta živobarvna kapica in pahovka. Ako ju daš delati v trgovino, te kaj hitro stane delo nekaj kovačev, ne da bi pri tem računala tudi blago. Prav lično in ljubko kapico si pa lahko sama narediš iz volne bouclé in ako imaš rada komplete, si lahko omisliš tudi takšno pahovko.

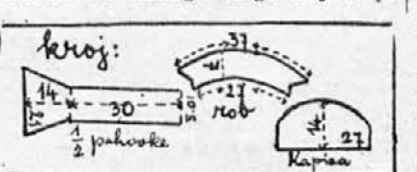
Kupi si štiri pramene volne bouclé. En pramen in pol boš potrebovala za kapico, ostalo pa za pahovko. Kapica ima obliko nekdanjih »mornarskih« čepic, nosiš jo precej globoko iz čela. Edini okrasek je petlja sredi prednjega roba. Pahovka je tudi precej dolga

in je spodaj nekoliko razširjena. Prav ti bo prišla posebno pri globoko izrezanih oblekah in plaščih.

Ako imaš kostim ali plašč v temni barvi, si omisli kapico in pahovko v živi barvi, na primer v rdeči, modri ali pa oranžno-cinobradi barvi. Če imaš pa bolj svetel ali pa vzorčast plašč, ti priporočam kapico in pahovko temnejše barve, kajti le tako bosta prišli do prave veljave.

One, ki rade v vse svoje stvari vložijo svojevrstnost in osebnost, naj si omislijo oboje v temni barvi, potlej naj pa kupijo četrta metra živobarvnega baržuna. Ta baržun naj urežejo v 1 cm široke in 11 cm dolge trakove, zarobijo naj ga in povprek pošljejo po pahovki. Pahovka bo tedaj videti dvobarvna. Iz ostalega blaga naj si pa

urežejo in sešijejo ljubko petljico in naj jo prišijejo na sredjo čepice, kakor je videti na sliki.

Vzorček je zelo enostaven, saj spleteš oboje v čisto navadnih desnih petljah. Volna bouclé je že tako nekoliko nakodrana in je tudi v desnih petljah videti dovolj bujna.

Kapico in pahovko izdelat lahko v volni bouclé ali pa v bouclé svili. Mislim pa, da bo volna toplejša in bo tudi lepše stala. Kroj prenesi na papir, potlej pa izmeri svoje oglavje; če je manjše, ga zmanjšaj, če je pa večje, delaj kar po kroju, kajti volna se pozneje tako nekoliko stegne.

Zelo ljubko si predstavljam temno-modro čepico s temnočrnim baržunastim okrasjem k sivemu plašču; ali pa gorčičnorumeneno pahovko in čepico s kostanjevorjavih baržunastim okrasjem k rjavemu plašču. Navedla sem nekaj glavnih kombinacij, ostalo prepustam vašemu okusu! Simona

Nekaj za sladokusce

Špinačev kmpnik z jajčno omako: Tri četrte kile kuhane, pretlačene špinače podmeti z dvema v vodi omehečanimi in dobro pretlačenima žemljama, nekaj žlicami kisle smetane, 5 rumenjaki, 5 dkg kruhovih drobtin, soljo, zmletim poprom, nastrganim muškarnim oreškom in z zelenim peteršiljčkom. Naposled dodaj še sneg petih beljakov, potlej daj testo v dobro omašeno obliko za kmpnike in ga v sopari kuhaj eno uro. Stresi kmpnik in ga polij z jajčno omako.

O m a k a: Na 4 dkg presnega masla zlato zarumeni 3 dkg moke, dodaj špinačeve juhe in mleka, začini s soljo, nekaj muškarnega oreška in poprom, podmeti omako z nastrganim parmskim sirom in 1—2 rumenjaki.

Rižev kmpnik: Vzeml 40 dkg riža, 1/2 l mleka, 30 g sladkorja, 4 rumenjake, 30 g presnega masla, 1 g soli in majhen košček vanilije. Najprej stresi riž v vrelo vodo, potlej ga odcedi in skuha v osoljenem mleku. Presno maslo rahlo vmešaj, dodaj rumenjake in sladkor in vse skupaj vlij v riž.

Naše gospodinjsko tekmovanje

Cenjeno uredništvo!

Na vašo opombo v zadnji številki »Družinskega tednika«, da naše vrstice lahko natisnete tudi pod izmišljenim imenom, se z veseljem udeležim vašega gospodinjskega tekmovanja. Mislim, da se Metka lahko kar s korajžjo poda v sveti zakon, ako ni preveč razpisna in lahkomišelnja, in da je njen oče lahko brez skrbi zastran njene usode.

Torej, kako živita dva človeka s 1.200 dinarjev mesečne plače?

Najprvo si vzamem enosobno stanovanje za 250 din — ne v sredi mesta — a tudi ne predaleč zunaj, v kakšni novejši hišici, kjer je vse lično, čisto in svetlo, ter v bližini tramvaja. Ako je slabo vreme in ako imam nujno pot v mesto — ali moža dohiti nevihta na poti domov — tedaj nam je čestna železnica ono, kar je gospodinji sonce, kadar ima »žetoe«.

Trg imam prav blizu (na Vleu) in hodim nakupovat samo enkrat na teden, in to o pol sedmih zjutraj, torej pred zajtrkom. Ako se kaj zamudim, ima mož že vse pripravljeno za zajtrk in vtakne samo vžgalico v štedilnik in malo popazi, da kava ne prekipi. Tako imam potem še vse dopolne čas za pospravljanje in kuho.

Imam tudi malo vrta, tako da imam grah, ohrovt, rože in drugo zelenjavo po malem hitro pri roki.

Kuham pa takole: 1/4 kg mesa za juho vselej za dva dni, tako da jemo en dan govedino, drug dan pa kakšen zrezek ali pečenko. V nedeljo torej 1/4 kg za juho, poleg nje pečenko ali ocvrte svinjske zrezke, enkrat na mesec piščanec, dve prikuhi, kompot. Če je piščanec velik, vzamem drob in peruti proč in imam v terek za rižoto.

Ponedeljek: juha, govedina od nedelje, dve prikuhi. **Torek:** rižota s solato, postna juha, kompot ali kakšno majhno sladico. **Sreda:** Ohrovtove klobase, 1/4 kg faširanega prašičjega mesa in 1/2 klobase, ki jih imava z možem rajši od vsake pečenke, kava ali kompot. **Četrtek:** goveja juha, govedino iz juhe sesekljam, napravim zrezke zraven paradižnikov, omako in krompir. **Petek:** juha prejšnjega dne in močnata jed. **Sobota:** krvavice z zeljem ali golaž s polento, ali vampi, obara, nadevana zeljnata glavica ali kaj sličnega. — Seveda ne kuham vsak teden enako, ampak menjam jedilni list, kolikor je le mogoče.

Na 14 dni napravim ob sobotah potico ali kolač, flancate ali podobno. Za večerjo imamo kavo in če je kaj ostalo od opoldne, kakor: ocvrto meso, meso v kislu, ohrovtove klobase, golaž in drugo. Imam pa tudi stalno v shrambi presno maslo, košček slanina, pol klobase in kak košček močnate, tudi jajca imamo radi za večerjo ali kakšne palačinke. Kuham precej različno hrano, malo mesa in več močnatih jedi ter zelenjavo. Krompir, jabolka, jajca, drva kupujem vselej, kar je najcenejše in večje množine skupaj. Jajca vložim po 200 kosov skupaj v oves in so uporabna po tri, tudi štiri mesece. Mleka imamo na dan 1 liter po 175 dinarja, to je na mesec 5250 din, vsak drug mesec 5425, din torej povprečno 53 dinarjev na mesec. Za meso porabim din 90—, za špecerijo din 250— in za trg 70 dinarjev. Torej:

mleko . . .	din 53—
meso . . .	90—
špecerija . . .	250—
trg . . .	70—
skupaj . . .	din 463—

Za kurjavo rabimo samo drva, kupim jih na trgu 6 metrov po 70 din (torej: prej sem jih plačala po 62 din), to je 420 din plus žaganje 60 din je 480 din, torej na mesec 40 din. Pozimi kurimo tudi v sobi. Električna povprečno 25 din, dnevnik 25 din, »Družinski tednik« 7 din, »Modra ptica« 20 din, skupaj 52 din. To so torej redni mesečni izdatki:

Ohlajen riž daj v kmpnikovo obliko in potlej 1/4 ure kuhaj na sopari. Rižev kmpnik serviraj s kakršno koli sadno omako.

Močnati svaljki: Vzeml 5 dkg rahlo vmešanega presnega masla, pomešaj jih s 35 dkg moke, dodaj polovico pecivnega praška, 1 jajce, 1/4 mleka, ščepec soli; testo stepi, oblikuj z žlico svaljke, jih pokuha in nesi na mizo.

Stanovanje . . .	din 250—
prehrana . . .	463—
kurjava . . .	40—
luč . . .	25—
časop., knjige . . .	52—
skupaj . . .	din 830—

Zdaj pa obleka. Vsak prinese v zakon nekaj obleke, perila in kar je pač kot samec potreboval. Vsako leto kupi mož po eno novo obleko za 800 din, v zakon jih prinese tri, štiri obrabljenne, delovno izloči, vzame drugo za delo, novo ima pa za boljše prilike. Isto je s klobuki in čevlji. Vsako leto po en klobuk za 60 din in en par čevljev za 130 din. Perila na leto za 210 din. Eno leto kupi srajce, drugo spodnjice, eno leto zimsko, drugo leto letno perilo — in tako je vedno vse v redu. Torej obleka za moža na leto 1200 din, ali na mesec 100 din. Na vsako četrto ali peto leto izpustimo obleko, tedaj kupi suknjo ali površnik.

Za sebe porabim manj, ker sem precej spretna v predelavanju in popravim vsako obleko po večkrat, a nazadnje jih še prodam. Imela sem zimski plašč 8 let in sem ga potem še prodala za 450 din. Jaz in moj mož zelo paziva na svoje stvari, in sva vedno čedno oblečena. Torej zame eno volneno obleko za 180 din, eno svileno 120 din, en klobuk za 100 din, (dam ga potem večkrat preoblikovati) in perila za 80 din na leto, to je skupaj na leto 480 din ali na mesec 40 din.

Perila kupim po več garnitur skupaj in mi ga potem nekaj let ni treba kupovati. Moram pa reči, da nimam vsako leto nove volnene obleke in tudi klobuka ne, ker nosim vse po nekaj let, predelavam in kombiniram in imam polno omaro prav čednih oblek. Čevljev niti ne računam, tako malo jih porabim. Vsako tretje leto imam nove, a navzlic temu imam vedno po štiri pare. Gledati se mora pred vsem na to, da se nikdar vse ne izčrpa, najsi bo obleka, obutev ali perilo — in se mora vedno po malem nadomestiti, kar se starega izloči.

Kar se tiče plaščev, sukenj, površnikov in moške obleke, sem vedno za dobro, torej dražje blago. Kar je pa mojih oblek, svile in pralnega blaga — sem za cenejše blago, ker vzorci po letih niso več moderni in je boljše kupiti večkrat novo. To bi bilo skupaj 970 din.

Ostane nam 230 din za razne malenkosti in za zabavo.

Navado imava redno hoditi enkrat na teden v kavarno in enkrat v kino; to da na mesec 120 din. Ostane nam torej še 110 din za kak koncert, gledališne frizerja in čevljarja. Tudi kak majhen izlet napraviva v okolico, kakor v Kleče, na Vrhniko, v Kamnik.

Torej, ljube Metke in Majde, ako ima vaš »bodoči« 1200 din na mesec, tedaj kar s korajžjo v zakonski stan. Kot dekle sem imela še enkrat večjo plačo, kakor jo ima danes moj mož, in vendar moram reči, da se še nikoli nisem kesala, da sem se poročila in pustila tako sijajno službo. Ker, veste, je že vse kaj drugega delati za lastni dom, kakor pa za šefa — naj bo plača še tako lepa. Imeti lep svoj dom, zraven pa dobrega moža in pozneje morda še par drobčenih glavic, ki te tako ljubko gledajo — ali more biti kaj lepšega?

Verjemite mi, da je ženi s tem plačana vsa skrb in trud, ki ga posveti svojemu domu. Vera Darinova

Otroške vozičke
in igrače, šivalne stroje
kupite po ugodnih cenah pri
S. REBOLJ & DRUG
Ljubljana, Gospodstva c. 13

Porabni nasveti

Antilopske čevlje, ročne torbice, rože, pasove ali podobne malenkosti iz tega usnja, čisti z najfinjšim smrkovim papirjem ali pa s ščetko, ki ima kovinske ščetinice.

Belo usnje čisti z brezbarvno mastjo za usnje.

Brokate čevlje in druge predmete iz brokata zavijaj v črne sate-naste krpe, kajti le tamkaj brokat ne izgubi svojega leska.

Kovčge iz gladkega usnja čisti z voskom. Najprej kovčge namaži z voskom, potlej ga pa izlikaj z gladko volneno krpo. Kovčge iz papirja, ki naj nadomešča usnje, namažemo najprej z oljem, potem pa z mastjo za čevlje in ga naposled dobro izlikamo z volneno krpo.

Steklene ovratnice čisti prav tako v milnici, dodati ji moraš pa nekaj kapljic amonijaka.

Koliko 'bedauxov' naredite na uro?

Delovne metode moža, ki zaradi njega vojvoda Windsorski ni smel v Ameriko

Vojvoda Windsorski se je moral zaradi ženske odpovedati prestolu Velike Britanije. In zaradi prijatelja potovanja v Ameriko. Toda pri tem je nekaj posebnega: ta prijatelj, gospod Charles E. Bedaux, prošni organizator dela, čigar ime je bilo pri nekaterih ameriških delavcih zbudilo toliko protestov, niti ne misli na to, da bi se odpovedal Ameriki. Zato je pa v svoji domovini Francoski in zdaj tudi na Angleškem odstopil kot predsednik 'British Bedaux Limited', velike družbe s 300.000 funti kapitala, ki jo je bil ustanovil spomladi 1936. leta, ko je bil Edvard VIII. še angleški kralj.

Ali je to politika? Morda. Vsekako pa nima 'Bedauxov sistem' s politiko prav nič opravka. Sprejeli so ga že v celi vrsti avtoritativnih držav, uporabljali so ga že pred desetimi leti v weimarski republiki in pri industrijskih podjetjih v Belgiji in na Češko-slovaškem je prav tako v rabi kakor v Italiji ali na Turškem.

Vrhu tega pa ni njegov iznajditelj nikakšen politik, temveč 100%ni business-man in najbrže eden najprejnejših v današnjih časih. Še čisto mlad je sestavljal obroke, ki z njim lahko s kar največjo natančnostjo izmeri zmogljivost in po njej dodeli vsakemu delavcu zaslužen plačo.

Drugi ljudje s podobno idejo bi svojo zamisel kot znanstveniki najbrže razglasili vsemu svetu in bi se morda zadovoljili s stolicco na kakšni univerzi. Ali bi pa osnovali tovarno in bi s svojim podjetjem dokazali, da je njihova ideja pravilna in da z njo lahko uspešno tolčejo konkurenco.

Charles Bedaux ni storil ne prvo ne drugo, temveč nekaj tretjega. Iz svoje formule je naredil skrivnost in iz skrivnosti izvrstno kupčijo. Po vsem svetu je ustanovil kak tucat družb, pravi koncern. Te družbe nimajo drugega dela, kakor da uvajajo Bedauxov recept v tuja industrijska podjetja, ne da bi izdali Bedauxove 'skrivnosti'. Po tej poti je Charles Bedaux sam postal večkratni milijonar. Vsekako tiči v tem človeku košček genija.

V čem je torej ta 'Bedauxov sistem'? Prav za prav je ta sistem natančno nasprotje Fordovega sistema. Henry Ford je postavil načelo, da je tempo stroja odločilen za delo. V ta namen je uvedel tako imenovani 'tekoči trak', ki vsem delavcem odloča hitrost dela. Ako kakšen delavec posebno spetno obvlada svoje prijeme, lahko lenari tako dolgo, dokler spet ne pride vrsta nanj. Fordu to ni nič mar, kajti za produktivnost tovarne je to nepomembno. Zato pa lahko plačuje tudi vsem delavcem enake plače.

Nasprotno pa meni Bedaux, da je hitrost, ki z njo vsak delavec opravlja svoje delo, za produktivnost odločilna. Seveda delavca ne smemo preobremeniti, v vsakem primeru mu moramo tudi zagotoviti možnost obstanka. Če je pa kdo zmogljivejši od drugih, je to za podjetnika zelo važno in zato gre spetnejšemu in hitrejšemu delavcu tudi višja plača.

Do te točke Bedauxova miselnost ni posebno izvirna, saj se drži že izhujenih poti. Toda Bedaux gre še dalje. Če hočemo vedeti, kje se pričenja posebna delovna zmogljivost, pravi Bedaux, 'moramo najprej vedeti, kakšna je normalna zmogljivost'. Njegov sistem je v tem, da lahko z njim za vsako industrijo in tudi za vsako drugo delo dožene normalno zmogljivost. Z natančnim opazovanjem, s precizno uro doženejo to inženirji gospoda Bedauxa kar v tovarni, na licu mesta. Podrobnosti, kako to store, so pa njihova skrivnost.

Ko naposled natančno dožene normalno delovno zmogljivost, dobi vsak delavec listič in nanj vpišejo nadzorniki vsak dan, ali je delavec tisti dan več ali manj delal, kakor je normalno. Če delavec več naredi, dobi še posebno premijo, če pa stalno ostaja pod normalo, delo pač ni primerno zanj in ga je treba kje drugje zaposliti. Prav lahko je ugotoviti, ali je vzrok za premali učinek pri delavcu ali pa pri delovnih pogojih, pri slabem orodju, nezadostnem zračenju itd. Izvedba takšnih reform pa nikakor ni naloga gospoda Bedauxa in njegovih inženirjev, oni se omeje samo na ugotovitev in na ureditev nadzorstva nad človeškim delom.

Gospod Bedaux ni iznašel samo svojega sistema, temveč tudi primeren jezik zanj. S ponosom pravega misijonarja je krstil enoto svoje delovne mere en 'bedaux'. Normalno je delo, če delavec v eni uri naredi šestdeset 'bedauxov'. Ako naredi delavec v eni uri samo trideset 'bedauxov', ga je

Življenjski standard v Nemčiji

»Neue Zürcher Zeitung« je te dni objavila članek svojega berlinskega dopisnika o življenjskem standardu v Nemčiji. Iz članka posnemamo:

Nemške oblasti se silno trudijo, da bi imeli tujci o nemških razmerah kar najugodnejše vtise. Zato založe priljubljene in zelo obiskane kraje z vsemi življenjskimi potrebščinami. Vse drugačne so pa razmere za tiste, ki stalno žive v Nemčiji. Tri- do štiri-sobna stanovanja, s toplo vodo in s kurjavo, stanejo na mesec od 140 do 240 mark (2000—3500 din); cena je seveda odvisna od lege stanovanja. V glavnem so hiše kaj slabo ohranjene; popravljajo le najpotrebnejše. Za nemške razmere je najemnina zelo visoka, saj je treba tretjino vsega zaslužka odračunati za stanovanjske stroške. Življenjski standard delavstva je na zelo nizki stopnji. Pri neki anketi so namreč uradno ugotovili, da si delavec lahko privoščiti stranske izdatke, kakor so nova obleka, razna popravila, novi nakupi itd., le če se pri tem odreče najnujnim življenjskim potrebščinam.

Göringova izjava, da nikomur ni treba trpeti lakote, nedvomno drži vse dotlej, dokler nima človek nikakršnih zahtev in živi primitivno. Na vseh koncih in krajih naletiš pa na težave pri nabavi raznih potrebščin. Inozemsko blago zelo težko dobiš in le po nezaslišano visokih cenah. Razdelitev življenjskih potrebščin je cen-

tralizirana in maksimirana: trgovci na drobno si ne more priskrbiti poljubne množine blaga. Stranka dobi pa presno maslo, mast in slanino le s posebno izkaznico. Množina presnega masla, ki je za vsakogar določena, začasno se zadošča za vsakdanjo porabo. Kdor hoče pa peči, si mora ustrezajočo količino presnega masla in jajc pritrpati pri vsakdanji porabi. Moka je siva in je komaj primerna za peko. Tudi oskrba z mesom se zmerom šepa; pogosto niti ne moreš dobiti vseh vrst mesa. Vse to se seveda ne dogaja pri posebnih priložnostih, na primer na vojakiških marših, pri veseljih ali pri raznih razstavah; tamkaj lahko dobiš vse, zato so pa druge nemške pokrajine le slabo preskrbljene. Poleg teh omejitev pri življenju, je pa v Nemčiji še cela kopica neposrednih omejitev v obliki določb na vseh področjih izdelovanja živil, na primer za peke, za tovarnarje čokolade itd. Vedno znova se zgodi, da ni mogoče dobiti tega ali onega blaga, ker je predelana količina že pošla. Da so ceneje stvari zmerom razprodane, je pri teh okoliščinah samo po sebi razumljivo. Vse to zgovorno dokazuje pomanjkanje najnujnejšega v današnji Nemčiji.

Prav isto se godi tudi na področju obleke. Zda ne dobiš več v Nemčiji nikakršnega pristnega in zgolj iz naravnega vlakna stkanega blaga. Zapovedana primes celulozne volne znaša pri volni nekako 25 do 50 odstotkov, doseže pa lahko tudi 75% ali jih pa

celo prekorači. Naravno svilo dobiš le v neznatnih količinah in še to po nezasišano visokih cenah: skoraj vse izdelujejo le iz umetne svile, ne da bi se to pri cenah kaj poznalo. Te mešane tkanine po videzu in po trpežnosti ne zaostajajo za tkaninami iz naravnih vlaken, le njihova obstojnost je dosti manjša, prehitro namreč postanejo nerabne.

Industrijo za nadomestke so povsod zelo izpopolnili. Na splošno — seveda so pa tudi izjeme — so nove snovi res le nadomestki, ne pa naravnim enakovredni izdelki.

Zavod za raziskavanje konjunktura je v začetku letošnjega poletja izračunal, da so življenjski stroški od leta 1933. do letos poskočili za 7,7 odstotka. Ta podatek je pa le delno pravičen, kajti blago, ki na njem temelji, je ti račun, praktično ni uporabno, ali je pa porabno le za določene sloje, ali je pa kakovostno manjvredno. V splošnem lahko ugotovimo, da življenjski standard v Nemčiji polagoma pada in se približuje standardu med svetovno vojno. Višina plač le neznatno narašča, medtem ko cene neprenehoma skakaajo, in sicer neposredno le počasi, posredno pa zelo hitro. Ker si pa omejitve le postopno slede, in ker sploh ni nikakih možnosti za primerjavo, se ljudstvo komaj zaveda tega propadanja. Tujci prav tako ne opazijo pravega gospodarskega razpoloženja, ker znata vse nedostatke skriti mojstrska propaganda in izvrstna organizacija.

n T. K.

87 MILIJONOV

je Nemcev v Evropi:
67 v Nemčiji,
20 pa zunaj nje

— tako vsaj trde v Berlinu

Berlinski »Lokal-Anzeiger« je ondan priobčil statistiko evropskega nemštva. Kako Nemci sestavljajo narodnostne statistike, sicer v srednji Evropi že dolgo vemo; zaradi zanimivosti bomo njihove številke kljub temu ponatisnili.

Države z izdatno nemško manjšino:

Gdanski	400.000
Litva s Klaipėdo	120.000
Poljska	1.150.000
Češkoslovaška	3.260.000

Države s skromno nemško manjšino:

Ogrska	600.000
Jugoslavija	700.000
Italija	250.000
Švica	2.950.000
Luksemburg	285.000
Belgija	150.000
Danska	60.000
Estonska in Letonska	93.000
Sovjetska Rusija	1.240.000
Romunija	800.000
Francija	1.700.000

In naposled še Avstrija, kot druga nemška država, s 6.500.000 Nemcev. Vsega skup naj bi torej bilo v Evropi 87 milijonov Nemcev, med njimi samo dve tretjini znotraj mej Nemčije.

Skrivnostno število

Število 142.857 ne kaže na videz nikakršne posebnosti. Pomnožite ga z 2: dobili boste 285.714, to se pravi iste številke kakor v prvotnem številu, in tudi v istem redu, le da prvi dve številki obesimo na konec. Pomnožite ga s 3: dobili boste 428.571 — spet iste številke kakor v prvotnem številu, samo da stoji 1 ne v začetku, temveč na koncu. Podobne kurioznosti dobite, če pomnožite to prečudno število s 4, 5 in 6.

To pa še ni vse! Zdi se skoraj, kakor da bi se številke 1, 4, 2, 8, 5, 7 naveličale tega neprestanega premetavanja sem in tja in bi se hotele maščevati nad računanjem. Poskusite namreč prvotno število pomnožiti s 7: treba premestiti ali pa odpušiti. Več ko osemdeset 'bedauxov' ne moremo pričakovati od nobenega delavca. Več ko osemdeset 'bedauxov' na uro je že izreden učinek, ki pa za gospodarstvo nima pomena in lahko celo škoduje zdravju.

Bedauxov sistem je, kakor lahko sodimo že po zadnjih dogodkih, naletel pri delavstvu na srdit odpor. Delno je ta odpor v načelnem nasprotstvu proti neenakemu plačevanju in proti metodi premij, delno se pa obrača nevolja tudi proti obliki nadzorstva, ki ga predpisuje Bedaux. Ne smemo misliti, da se proti Bedauxovemu sistemu bore samo leni delavci. Mnogi redni in pridni delavci ne vidijo radi, da jim kdo stalno pri delu na prste

7. Obstrmeli boste: vseh šest števil na lepem izgine, kakor bi jih začaral, namesto njih se pa prikažejo same devetice: 999.999.

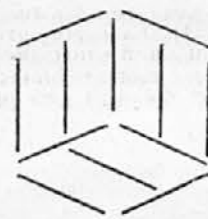
Čebela brez žela?

Po sporočilu, ki ga je profesor Lloyd R. Watson poslal ameriški družbi »American Chemical Society«, lahko upamo, da se je ugledni učenjak približal izpolnitvi svojega cilja — vzreji čebele brez žela. Nova čebela, pravi profesor, bo krotka kakor metuljček, pri tem bo pa močnejša od današnje čebeline in bo lahko nabirala med tudi pri nižji toploti. Imela bo podaljšano čeljust in bo zato tudi mnogo lepša od sedanje čebele.

Profesor Watson posveča vse svoje delo vzreji čebele, ki bo imela podaljšano čeljust in bo lahko srkala med tudi iz cvetlic z zelo globokimi čašicami. V dosegu svojega cilja uporablja učenjak röntgenske žarke, ki je z njimi na tem polju dosegel že lepe uspehe. Po 75 križanjih med različnimi vrstami čebel, ki jih je bil dobil iz vseh dežel na svetu, se mu je posrečilo vzrediti čebelo s 7 mm dolgo čeljustjo; najkrajša čeljust pri tej vrsti čebel meri še zmerom 6 mm.

Zanimivo je, da ima največja čebela, doma iz Indije, najmanjšo čeljust. Profesor Watson je preiskal tudi čebeli let pri raznih toplotah in je ugotovil, da kitajska čebela lahko leta še pod 5° Celzija, medtem ko se ameriška čebela ne gane več, ako pade toplota pod 10° Celzija. S križanjem dveh čebel s skrajno nasprotnimi lastnostmi, z živalico iz najkrotkejšje in z živalico iz najbolj divje pasme, je profesor ustvaril novo čebelo s krotkim in mirnim značajem.

Odgovor
na inteligenčno vprašanje
v predzadnji številki
Šest štirikotnikov

Ali ste močna osebnost?

Človek ni toliko izraz svoje razumnosti in značaja kakor predvsem svoje osebnosti. Če rečemo značaj, mislimo pri tem na nadzorstvo nad samim seboj; pri živahnem temperamentu utegnejo za prvo, večkrat skoraj podzvedno reakcijo slediti ali pa ne slediti druge, zavedne in preudarne reakcije in po njih presojava pravo kakovost značaja, njegovo moč ali pa nemoč.

Evo vam preizkušnje za presojo vaše osebnosti; iz nje ne boste presodili samo, kako vplivajo na osebnost zunanji dogodki, temveč tudi kako vpliva volja na prve, skoraj podzvedne izzive temperamenta:

Odgovarjajte na vprašanja 'da' ali 'ne'. Primerjajte svoje odgovore z našimi. Vsak odgovor šteje eno točko, če se ujema s spodaj natisnjenimi odgovori, drugače pa nič.

Vprašanja:

1. Ali se podzvedno nalezete izrazov, besed, stavkov in navad oseb, ki ste pogosto z njimi v družbi?

gleda in jim potlej vsak dan na listič zapiše, kaj so tisti dan naredili.

Charles Bedaux je odgovoril na to, da nepristransko nadzorovanje nikakor ne more žaliti človeškega dostojanstva. Na splošno naj pripomnimo, da njegov sistem prav nič ne škoduje zdravju delavcev. Nikakšno izkoriščevanje ni to, temveč nasprotno za delavca samega vir dodatnih dohodkov. Na vsem svetu nadzorujejo dva milijona delavcev po Bedauxovem sistemu in ti delavci bi utegnili po njegovem sistemu v teku let zvišati svoje dohodke najmanj za eno milijardo dolarjev.

Seveda bi se dalo še razpravljati, ali se ne bi to doseglo tudi brez njegovega nadzorovalnega sistema.

(Po »Prager Tagblattu«)

2. Ali vas mika, da bi posnemali junake iz romanov ali pa iz filmov, in jim želite biti podobni?

3. Ali je vselej vaša prva beseda 'ne', kadar vam kdo kakšno stvar predlaga?

4. ...potlej se pa naposled vedno sprijaznite s predlaganim stališčem?

5. Ali brez obzira razbijete v jezi prvo stvar, ki vam pride pod roko?

6. Ali ste rajši to, kar ste — rajši kakor kdo drugi, ki je bogatejši, srečnejši in uglednejši od vas?

7. Ali vam je ljuba utemeljena kritika kakor površna hvala?

8. Ali ste v odločitvah nagli, potlej se pa koj skesate?

9. Ali vam je zoprno razlagati vaše načrte, ali pa pripovedovati o svojem delu in svojih podjetjih?

10. Ali bi tvegali veliko, a nepotreben nevarnost, samo da ugodite ljubljenu bitju?

11. Ali zmanjšate brzino, če opazite, da vas hoče prehiteti avto, tudi če je slabši od vašega? In če avta ne vodite sami, ali tedaj zapoveste šoferju, naj zmanjša brzino, kadar se vam bliža drug avto?

12. Ali vam je ljubše, da na videz ne obvelja vaša, kakor da bi se prepirali z bedakom ali pa z grobijanom?

Odgovori:

1. Ne.	2. Ne.	3. Da.	4. Ne.
5. Ne.	6. Da.	7. Da.	8. Ne.
9. Ne.	10. Ne.	11. Da.	12. Da.

Ako ne dosežete niti sedem točk, vam primanjkuje osebnosti. Ako dosežete 7 do 10 točk, ste povprečna osebnost. Z več ko desetim točkami se pa lahko ponašate z nenavadno izklesano osebnostjo.

(»Paris-soir«)

Plačajte naročnino!

Otroci velikih mož

Zalostna usoda Tolstojevga vnuka, Rodinovega in Goethevega sina in Hugojevih otrok

Pred nekaj tedni je pariška policija prejela nekega mladeniča, ki je prišel navzkriž z lastninskimi načeli. Menda je nekaj majhnega izmaknil. Fant je bil čisto na koncu. Najbrže ga je bil glad prisilil v ta obupni korak. Povedal je, da je zrasel v najdenišnici. Pokazal je svoj potni list. Bil je Ruš, emigrant. V potnem listu je bilo zapisano ime: »Jean Tolstoj«. Policijski uradnik, vsekako izobražen mož, je postal pozoren. Vprašal je fanta, ali je morda kaj v sorodu s pisateljem Levom Tolstojem. »Njegov vnuk sem,« je odgovoril mladenič. Preiskava je ugotovila, da je njegov odgovor resničen. Jeana Tolstoja so starši zapustili že v otroških letih in tako je res odrasel v najdenišnici. Zda so se zavzeli zanj ruski emigranti in na njihovo obljubo, da se bodo odslej brigali za Jeana vzgojo, so mladeniča opustili. »Afero« Jeana Tolstoja je svoj čas zabeležil tudi »Fružinski tednik«. Op.ured.

Ze pol leta bo tega, kar so v nekem pariškem nočnem lokalu našli mrtvega starejšega moža iz najrevnejših socialnih slojev; mož je bil bržkone eden izmed tistih cestnih pohajkovačev in potepuhov, ki se s težavo preživljajo s priložnostnim delom po trgih, pri branjevcih ali pa s prosjačenjem. Identifikacija mrliča ni bila težavna. Umrl je bil sin velikega Avgusta Rodina, morda najgenialnejšega kiparja za Michelangelom.

Zdi se, kakor da bi potomstvo velikih genijev zasledovalo pravo prokletstvo. Ne le da se denar kdo ve kako razprši na vse strani — veliko Goethejevo premoženje so na primer kaj kmalu po pesnikovi smrti zapravili, glavni dediči Otilija von Goethe in njeni otroci so pa živeli v zelo skromnih razmerah; Goethejevo, palačo podobno hišo v Weimarju, so morali oddati v najem in šele država, ki jo je podedovala, je v njej ustanovila znani Goethejev muzej.

To prokletstvo pa ni zmerom samo materialnega značaja. Menda leži tudi v biološkem pogledu na potomstvu kletev degeneracije, kakor da bi genji porabil zase toliko življenjske moči, da je za potomstvo prav nič več ne ostane. Da, zdi se, kakor da bi se celo usoda sama zrotila proti potomstvu velikih mož. Goethejev sin, komornik Julij Avgust Walter von Goethe je bil patološki tip, silno nervozen, plašen in razdražljiv človek, od mladosti bolehen in pijanec; umrl je le 41 let star v Rimu, dve leti pred svojim velikim očetom. Njegovo življenje je bilo nemirno in nesrečno.

Znano je družinsko življenje francoskega pesnika-romantika Viktorja Hugoja. Ze leta 1843. je izgubil svojo hčerko Leopoldino Vacquerijevo, ki se je ponesrečila pri neki vožnji s čolnom. Stirlinajst let pred pesnikovo smrtjo sta drug za drugim nenadoma umrla oba njegova sinova Karl in Francis-Viktor in tako je sivolasi starček ostal brez otrok.

Nepregledna je vrsta velikih umetnikov in pesnikov, ki so umrli brez otrok ali ki sploh niso imeli otrok. Menda ga skoraj ni velikega duha v umetnosti in literaturi, čigar potomstvo bi se na kakršen koli način odlikovalo — le znanstvena nadarjenost se menda do neke meje podeduje. V današnjih časih bi lahko imenovali le eno, edino izjemo, uglednega filmskega režiserja Jeana Renoirja, sina enega največjih slikarjev 19. stoletja, ki postavlja na laž pravilo o nepodedljivosti umetniških talentov — ali ga pa baš potrjuje, saj izjeme potrjujejo pravilo.

Čudna je, pa tudi ravnodušnost in trdosrčnost, ki jo kažejo mnogi veliki možje nasproti svojemu potomstvu. Jean Jacques Rousseau, čigar literarno življenjsko delo je ne nazadnje posvečeno baš vzgoji otrok, saj jo je tudi korenito reformiral, je poslal vseh svojih pet otrok, ki mu jih je rodila njegova žena Tereza, takoj po porodu v najdenišnico, da so jih tam vzgajali.

Ne da bi hoteli žaliti spomin na velikega umetnika, lahko trdimo, da tudi Goethe ni pokazal pravega razumevanja za svojega čudaškega sina. Kar nerazumljiva in neoparljiva je pa Rodinova neumljenost do njegovega, resda nekoliko zaostalega sina. Veliki kipar je vedel za sinovo bedno življenje, nekaj časa ga je imel celo za pomočnika v ateljeju in v hiši namesto sluge, potlej ga je pa spet brezobzirno vrgel na cesto. In če pomislimo na usodo Jeana Tolstoja, se ne hote spomnimo petih Rousseaujevih otrok, ki so odrasli v najdenišnici.

Čudna in nenavadna so zmedena pota Usode, kakor da bi hotela Narava, potem ko je človeštvo obdarovala z velikim in redkim darom, genijem, svoje račune spet poravnati z vsemi mogočimi trdosrčnostmi in krivicami.

(»Weltblick«, Zlin)

Naš novi roman

PO TRNJEVI POTI

Po nemškem Izvirniku priredila K. K.

15. nadaljevanje

Nasmehnila se je. »Le zakaj neprestano govori samo o Fricku?« je vprašala gospa Minka in je premenjala mrzel obkladek. Mirko je samo zmajal z rameni in sedel k postelji svoje male tovarišice. In ko je na vse zgodaj zjutraj zapiskal vlak, ki se je z njim njegova zaročenka odpeljala na jug, je še zmerom sedel prav tako, kakor je sedel snoči.

Zinka je slonela v kupeju prvega razreda. Njen oče je še zmerom spal. Med potovanjem je zelo rad dremal; toda preden je zadremal, je svojo hčerko skrbno zavil v toplo odejo in ji nataknil na noge s kožuhovino podložene brezpetnike.

Spati ni mogla in je s trudnimi očmi strmela v temno decembrsko jutro. In ko se je po malem začelo daniti, jo je zazebllo in tiho je zazehala. Ves svet se ji je zdela tako silno dolgočasen. Ze od večer je ni nič kaj dobro počutila, čeprav se ji je bila izpolnila vroča želja in jo je vso prevzelo blaženo čustvo; mislila je, da sta od tega odvisna njen srčni mir in sreča njenega življenja. Doktor Roettger ji je bil razodel svojo ljubezen. Otrpela se je nemira, zadostila je svojemu častihlepu, pa vendar! Spet je zazehala. Ko bi vsaj ne bilo treba tako zgodaj vstati!

V polsnu se je spomnila včerajšnjih dogodkov. Kako o prvem času je prišla Julijina bolezen! Drugače bi gotovo izklepetala njeno skrivnost. Tako je pa ni niti slutila. A ko se do pomladi spet vrne — no, do takrat bo steklo že mnogo vode v Ren. Dotlej se bo pa lahko neskrbno zabavala na karnevalu v Nici.

Položila je svojo ljubko glavico na blazino in je še enkrat z zadovoljstvom pomislila na to, da bo mož, ki so po njem hrepelena vsa andersheimska dekleta, njen. In potem je v mislih gledala svoj novi dom. Staro hišo si bo zelo moderno opremila, saj so prav ljubke sobe v njej. Mati in teta seveda bosta v hiši. Prav tako tudi Julija ne. Velika dvoriščna in hlevska zgradba bosta kakor nalašč za služinčad, za voz in za konjušnico, na dvorišču si bo zasadila majhen park z vodometom, in tako dalje. In potem bo lahko vabila goste in prirejala razkošne vrtno veselice...

V teh mislih je mladenka sladko zaspala.

XI

Julijino ozdravljenje

Ko se je Julija prvič po svoji boleznii opotekla po stopnicah, da bi zajela malo svežega zraka, jo je pozdravilo žarko pomladansko sonce. Boječe in krčevito se je oprile-mala stopnišne ograje. Manjkalo ji je skrbne roke, ki bi se nanjo lahko oprla, roke, ki jo ponudijo še tako siromašnim okrevajočim bolnikom. Morala se je pač zanesti samo na lastne noge. Ko bi vsaj ne bile tako okorne! Toda kdo naj ji pomaga? Teta je sama tako šibka, da bi moral njo kdo podpirati, in gospa Minka? Komaj da jo je še kdaj bežno pogledala, da je bila že zunaj nevarnosti in je že lahko vstala. Po tistem »sramotnem prizoru« ni zanj nič več pomenila. Toda Mirko, Mirko je bil prav tako prijazen ko prej, in vendar tako drugačen ko sicer. Sploh se je vse tako spremenilo.

Mladenka je s težavo prilezla na vrt. Na široki stranski stezi je skozi golo vejevje žgalo sonce in na obeh straneh poti sta cvetela rumen in vijoličast žafran in jetrniki. V zraku je plaval sladki vonj po vijolicah in vsepovsod na drevju in na grmovju je v vejevju rjavkasto odevalo.

Reka je bila mogočno narasla, trata na nasprotni strani je bila pod vodo. Julija je gledala vse to ko v sanjah. Zrak jo je bil vso opojil, kajti cele mesece ni bila zunaj. Morala se je nasloniti na oreh. Kakor skozi tenčico je gledala iskricke, ki so se kresale na vodi; toliko da je še opazila prebujajočo se naravo.

Na Krautnerjevi vili so pravkar razobesili zastavo na lično pobarvanem drogu. Julija jo je uzrla s trudnimi očmi. Kako veselo je plapolala! Nihče ji ni bil govoril, toda vedela je, da je bil to pozdrav tistima, ki se bosta danes vrnili z juga.

V dekletovem srcu se je zbudila skeleča bolečina. Rekla si je, da Mirko danes najbrže samo zato ni pogledal pri njej, ker ni maral pred njo pokazati svojega veselja. Stisnila je zobe in je jezna sama nase zmajala z glavo. Kaj je prav za prav hotela? Saj je prav tako, naj najde z Zinko srečo, ki jo pričakuje. Do njenega popolnega ozdravljenja bo minil še lep čas, in potem bo lahko zapustila hišo in se trdno postavila na lastne noge. In vsi, ki bodo ostali tukaj, bodo blagoslovili trenutek, ko se bodo zapirala vrata za njo.

O, kako lepo mora biti, če imaš prijazno dom, ki zanj veš, da si v njem vsak čas dobro došel, in da boš tam našel zvesta srca, in te bodo sprejele odprte roke, ki te bodo blagoslovile in bodo delile s teboj poslednjo skorjo kruha! Kako dobro je vendar takimle moškim, kakor je na primer Fricko! Da, Fricko! Kje neki je zdaj?

Teti je bil nekoč čisto na kratko sporočil, da se je naveličal službe v vojašnici. Prosil da je za odpustitev in se je obenem prijavil kot častnik nemških strelskih čet v Vzhodni Afriki. In kakor hitro bo prejel pritrdilni odlok, bo prišel k njej po slovo. Nekako med Božičem in Novim letom se bo za en dan zanesljivo oglašil, da bo svoji stari teti rekel zbogom.

Julija se ni prav nič spominjala, ali je tudi njej kaj stisnil roko za slovo, kajti prav takrat je bila najbolj bolna. Teta Frida je bila pa od tistega trenutka vsa potrta. Vse njene misli so bile samo v tujini, in v vsaki molitvi je prosila varstva za ljubljeno rejenco, ki je šel za svojim častihlepijem in ki ga črne lahko vsak hip umore. In ko je odhajal z doma, je odpotoval z zadnjim tetinim denarjem in obtežil njeno ubogo srce do smrti.

Ali je zvedel za Zinkino nezvestobo? In ali Zinka ve, da je Fricko obrnil Evropi hrbet?

Julija ni prav nikomur pripovedovala, da sta se Fricko in Zinka zaročila. Mislija je, da bi s svojo izjavo samo zmedla novega snubca in da bi kalila srčni mir njemu, ki ji je bil najdražji na svetu, in bi mogoče celo uničila njegovo srečo. Ne, tega ne sme storiti! Zmerom znova ji je neki notranji glas prigovarjal:

»Povej mu, da je že drugemu prelomila zvestobo!«

Toda vselej ga je zmagovalno udušila. Vzrok, ki jo je gnal, da bi mu razkrila Zinkin značaj, se ji ni zdel dovolj tehten in nesebičen. Da, ko bi bila njegova sestra! Toda bila ni nič drugače ko deklet, ki ga ljubi, ljubi nad vse, in to ne bi bila zgolj plemenita skrb zanj, ampak je bilo zraven še nekaj, česar se je sama sramovala. Bila je skeleča bolečina jedkega ljubosumja.

In tako je molčala. Molčala je, ko je tiste dni sedel Mirko pri njeni postelji, ko se ji je polagoma vračala zavest in je z zaskrbljenim obrazom in s sočutnim izrazom v očeh držal njeno drhtečo roko. Molčala je, ko ji je gospa Minka povedala, da bodo doktorjevo za-

roko praznovali takoj po Zinkini vrnitvi. Saj ni mogla zakričati:

»Dekle, ki jo ljubiš, je nezvesta, nezvesta prav do dna svoje duše! Vzame te samo tako, kakor bi si kupila novo obleko, ker je to pač moderno!«

Stisnila je ustnice in se je delala, kakor da spi. Samo zato, da bi šel, samo zato, da ji ne bi bilo treba pogledati mu v ljubljeno obraz.

Bil je skoraj čudež, da je po tolikšem notranjem boju sploh ozdravela in da sploh še stoji tukaj, na zraku in soncu, in da zdaj gleda, kako veselo plapolata zastava. Z očmi je sledila veselemu plapolanju v pomladanskem vetriču, potem je pa čez nizki zid zapazila skozi golo vejevje kočijaža in služkinjo, kako sta med glasnim smehom krasila hišo s cvetličnimi venci. Njene moči so bile pri kraju. Zdajci ji je na uho udarilo zvonjenje. Zvonilo je z vsemi tremi, kakor bi naznanjalo velik praznik, in vendar je zvonilo tako žalostno. Julija je to zvonjenje dobro poznala. Nekoga, ki je bil pred kratkim še med odličniki, nesejo k pogrebu.

Tudno je odprla težka hrastova vrata in stopila na temna hodnik baš takrat, ko je z druge stra-

V 24 URAH

barva, pisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOŠ. REICH
LJUBLJANA

ni vstopila gospa Minka. Ko je zapazila blede mladenko, se ni zanj niti zmenila, ampak je hitro odšla v kuhinjo in je s praga vzkliknila Lojzki:

»Mladega Norbana so pravkar pokopali! Ljubi Bog, ko bi bil vsaj koga zapustil, da bi za njim podedoval! Njegova stara mati je zdaj ostala čisto sama s toliko denarja.«

»Da, da,« je odgovorila Lojzka. »Če bi ga gospodična Julija takrat vzela, kako bogata mlada vdova bi zdaj bila! In kako bi lahko po mili volji uživala življenje! In kaj ima zdaj?«

Julija je šla počasi gor po stopnicah. Ko je zaslislala te besede, se je nasmehnila. Da, in kaj ima zdaj? Nič, prav nič! In vendar! Samo sebe ima še in zavest, da je prav ravnala, in... in pekoče domotožje po njej.

Mirka danes že ves dan ni nič videla. Gori ji je bil poslal samo knjigo in dve oranži in jo je prosil, naj oprost, ker danes ne more priti, češ da ima toliko dela.

Zdaj je sedela pri oknu in je zrla na reko, štela ladje in stimele v škrlatnordeče zahajajoče sonce in si venomer govorila:

»Zdaj morata priti.«

Spodaj v pritličju je bilo čisto tiho. Zdelo se je, da tudi Minke ni doma. Nemara danes že praznujejo zaroko? Mogoče je Zinka svojemu očetu že doli na sinjem morju priznala, da ljubi Roettgerjevega Mirka, in ga je vprašala, ali je zadovoljen s svojim bodočim zetom? Julija je mislila, da je obraz starega gospoda pri tem zazarel, in zdelo se ji je, da sliši njegov prisrčni smeh.

»Tako je, hčerka, tega pa le, tega! Imejta se rada v božjem imenu! To pot si dobro izbrala!«

In potem je Zinka brzojavila. Najbrže je bilo tako. In mlada zaročenca sta se objela in gospod Krautner in gospa Roettgerjeva ganjena točila solze in Mirko je svojo zaročenko poljubil.

Kako silno je zdajci začelo Juliji utripati srce! Zunaj so čivkali vrabci in so z družicami letali v svoje hišice. Spodaj pri Renu je s svojim dragim stala služkinja gospe Minke in ko jo je hotel njen ljubi poljubiti, ga je nagajivo poskropila po obrazu s prgiščem vode. Njen razposajeni smeh se je slišal prav gor v Julijino sobo. Prav sta imela, da sta to urico v večerni zarji izkoristila s smehom in klepetanjem. In ko se je Lojzka nazadnje s polno košaro sveže oprane špinace obrnila proti hiši, sta si zaklicala še »Na svidenje!« in kmalu nato je Julija slišala, kako je služkinja v kuhinji veselo prepevala.

Ona je na sedela tukaj sama in vsa slabotna, toda še zmerom z mirnim nasmehom okoli ustnic. Sedela je, dokler ni rdeča zarja ugasnila in dokler se niso zunaj odprla vrata in se niso na stopnicah zaslišali nagli koraki gospe Minke, ki so nazadnje zamrli v Fridini sobi. Tedaj je šele vstala in je šla tjakaj. Hotela je biti samo na čistem, kajti človek prav do zadnjega veruje v čudeže, čeprav si tega noče priznati.

Izza priprtih vrat je pravkar ušla Minkine besede:

»Ne moreš si misliti, kako sta srečna! Kakor otroka sta, kakor angelčka! In stari in njegova hči poljubljata Mirka kakor za stavo, in maja bo poroka! Ah Bog, nazadnje mi je torej le posijalo sonce po tako dolgi preizkušnji!«

Teta Frida je tiho rekla:

»Privoščim ti, Minka, Bog ve, da ti privoščim!«

Julija ni vstopila. Počasi je spet odšla nazaj v svojo sobo in je sedela tiho, nepremično. Le enkrat je vzdihnila in ta vzdih je bil kakor olajšanje. In tisto noč je prvič po dolgem času zaspala.

Zdaj si je bila na čistem, in zato jo je vso prevzel mir samoodpovedi.

XII

Priprave za poroko

Trdna volja vse premaga. Tudi ozdraviš, če imaš voljo za to. In Julija je hotela ozdraveti. Po nobeni ceni ni marala biti pri poroki; že prej mora zdoma. Njeni odločitvi, da pojde po svetu, ni nihče ugovarjal. Okoliščine so že tako nanesle, da je bila njena pristojnost zdaj bolj odveč ko kdaj koli.

Zinkina želja, da bi stanovala sama v vsej hiši, se ni izpolnila. Še preden je mogel gospod Krautner teti Fridi hišo odkupiti, je že čisto na tihem našla drugega kupca in sicer doktorja Roettgerja samega. Njega pa nikakor ni bilo moči pripraviti do tega, da bi mater in teto odpravil iz njune rojstne hiše, najsi je svojo zaročenko še tako ljubil.

Nazadnje se vendar vsakdo vrne k meni!

Toda ni čudno, kajti edino le Nivea vsebuje „Eucerit“, okrepčevalno sredstvo za kožo in razen tega je Nivea po ceni in koristna.

Vsak

nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

Toda vsakdo

bi moral dati za zdravje letno 100 — 150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelc
onoga z rdečimi srci iz

Radenskega zdravilnega kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekt!

»Ne, dušica!« je resno rekel Zinko. »Mati in teta bosta stanovali spodaj. Mati bo ostala v svojih starih prostorih, teta bo imela pa tri sobe zraven moje čakalnice in ordinacijske sobe. Vmesna vrata bom dal zazidati. Teta bo imela svoje stanovanje tako in tako čisto zase in jaz bom imel svoje zraven nje. Gori v prijetnih sobah se bo pa k nama naselila sreča in bo čisto sama stanovala z nama. Tu gori boš lahko gospodarila neomejeno kakor kraljica in si boš lahko uredila stanovanje čisto po svojem okusu. Spodaj bo pa ostalo, kakor je.«

Nobena prošnja, nobeno prilozovanje, nobeno kuhanje ni pomagalo in Zinka je preložila svojo zmago na čas po poroki. Mislija je, da bo že dosegla svoje.

Obe stari sestri sta hoteli v bodoče živeti skupaj in v začetku aprila je Julija prvič preizkusila svoje komaj vrnišve se ji moči in je teti Fridi pomagala spodaj namestiti sobo, kajti zgoraj so bili zidardi in tesarji in so preurejali bodoče stanovanje gospoda Roettgerja. Julije ni nihče vprašal, kako se počuti, samo Mirko ji je bil pri neki priložnosti dejal, ko je mimo grede pogledal v sobo in je imel v rokah šopek cvetočih anemon za svojo zaročenko:

»Nikar se preveč ne preteguj, Julija. Kaj pa, če bi morala spet obležati? In železnato vino pij!«

Raztreseno je pokinjala in Mirko je odšel.

Skoraj vsako prosto minuto je preživel gori v Krautnerjevi vili. Izogibal se je, da bi bil s svojo zaročenko skupaj pred Julijo; kajti zavedal se je bolečin, ki bi jih ji prizadejal, zato je bil še obzornejši kakor sicer. In vendar je Julijo to bolelo in njen ponos se je temu upiral v nemi jezi.

Med selitvijo je prišel gospod Krautner in je sredi vrveža dobrodušno sedel na divan poleg tete Frida.

»No, povej vendar, ljuba svakinja,« tako je imenoval teto Frida, »da zaroče sem, ali je res, kakor mi je bil Mirko nekajkrat dejal, da tale hčerka išče službo?«

»Da, službo iščem!« je odgovorila Julija.

»Hm! Potem vam to pot ne bo treba iti daleč. Pridite kar k meni! Tako vam bo, kakor bi bili moj lastni otroci. Saj kar sam tudi ne morem biti! Nekoga moram imeti, da me bo prijazno pozdravil, ko se bom zvečer vrnil domov. Sicer pa, če pojde Zinkica proč,« odkašljal se je, »potem sam sploh ne bi mogel zdržati v tako veliki hiši. Torej, kako je, gospodična Julija? Ali pridete k meni?«

Teta Frida je začudeno in hvaležno pogledala starega moža in je baš hotel odgovoriti, ko jo je Julija prehitela:

»Najlepša hvala, gospod Krautner; toda pri vas bi se preveč razvadila in to ni zame. Na lastne noge se moram postaviti, zato grem čisto k tujim ljudem, in sicer zelo daleč.«

»Razvadila? Jaz ne razvajam prav nikogar, najmanj bi pa razvadil vas, gospodična Julija. Saj vas tudi ne maram vzeti kot uslužbenko, ampak hotel bi vas imeti za vselej, dokler vas ne bi kdo odpeljal, ali pa dokler ne bi zaprli oči. In Alojz Krautner ne zapusti ljudi niti po smrti. Razumeli?«

Julija je stopila predenj in ustnice so ji zadrhtele od ganotja.

»Najlepša hvala,« je rekla. »Toda tega ne morem, kajti prav zdaj sem sprejela neko službo.«

Teta Frida se je sunkovito vzravnila.

»In o tem jaz nič ne vem?« je vzkliknila tako užaljeno, kakor da bi jo bila zatajila lastna hči.

»Oprosti, teta, še danes bi ti bila povedala.«

»Kje boš pa vendar vzela službo? In kam prav za prav greš?«

»Za začetek sem se prijavila v tečaj bolniških strežnic.«

»Ti, pa bolniška strežnica? Ko nisi hotela skrbeti niti za svojega lastnega moža?«

Dekle je prebledelo.

Dajte prihodniti

Poravnajte naročnino!

Priznanje

(Nadaljevanje s 4. strani)

»Nikar ne uganjaj komedij, deklina! Prav tako se vedeš, kakor bi bila sama zraven!«

Peggy je iznenada prebledela ko zid. Njeno drobno telo se je vzelo, njene velike črne oči so izstopile iz jamic.

»Zraven sem bila!« je vzklila. »Da, zraven sem bila, čeprav je bilo moje telo čisto kje drugje. Toda Franka sem videla, doma, v veliki rdeči sobi, in slišala sem, kako je zvonil telefon, in kako si ti govoril z njim.«

Njen glas se je bil nenavadno spremenil, bil je globok in zamolkel.

Peggy se je opotekla. Za trenutek se je zdela, da bo omedlela, toda s skoraj nadčloveško močjo se je vzdržala pokoncu. Stala je trdno ko sveča in njene oči so brezizrazno strmele v daljavo, kakor bi bile steklene ali kakor bi bila mesečna. Nadzornika je mirno spreletelo po hrbtu.

»Nisem govoril z njim, ni res!« ji je skušal oporekati Morley, toda Peggy je povzela, ne da bi ga poslušala.

»Potem si stopil v tuj avtomobil in si se peljal do Harlestreeta. Peljal se nisi z avtom kakoga svojega prijatelja, ker nikomur ne zaupaš. To je bil čisto nov voz. Potlej si šel peš, vso pot peš, prav do Frankove hiše. Tam si pozvonil. Na domeni znak ti je Frank sam odprl. Saj ni niti slutil, kako ga sovražiš — mojim svarilom pa ni verjel.«

»Franka že cele mesece...«

Morley je umolknil. Peggy je stopila proti njemu s krčevito naprej stegnjenimi rokami in z drsajočimi koraki; njegov obraz se je spremenil v režečo se, pošastno masko.

»Da bi lahko z njim govoril in da bi potem pri njem vdrl, si mu predlagal nov načrt. Videti si hotel, kje ima denar. In potlej si ga na vsem lepem vprašal:«

»Kje imaš denar iz Bayerjeve banke?«

Kakor zaverovana, z obrazom srepo strmečim predse, je stopila predenj.

»In ko ti tega ni hotel povedati, si izgubil potrpljenje in si ga ustreliš.«

»Ne!«

Morleyev krik je pretrgal zlovesčo tišino, nastalo po teh besedah.

»To ni res! Denarja nisem hotel! Vzel sem ga samo zato, da bi zvrnil sum na druge!«

Njegovo orjaško telo se je nemočno sesedlo vase in ko je nadzornik priškolil k njemu, ga je pretresalo krčevito ihtenje.

»Denarja nisem hotel, hotel sem samo tebe, samo tebe. Medtem ko sem sedel v ječi, te mi je speljal. In ker tebe nisem več imel, naj bi umrl, moral je umreti, samo zato.«

Peggy je stala nepremično kakor kip. Morleya so odpeljali.

Tedaj je stopila korak nazaj, njena otrplost je popustila.

»Evo vam priznanja, ki ste ga iskali, mr. Allington.« Njen blede obraz je bil razburjen in truden. »Mislim, da zadošča.«

»Nikoli nisem vedel, miss. Peggy,« je presunjeno rekel Allington, »da imate tolikanj jasnovidskega daru. Lahko bi nam večkrat pomagali.«

Peggy je pobrala svoje rokavice.

»Policiji ne maram prav nič poma-

gati. In tudi jasnovidka nisem. Samo igralka sem, mr. Allington, in na Frankovem truplu sem prisegla, da bom njegovega morilca spravila na električni stol.«

r. X. H.

Mrzla priha

»Srček, vse te neskončne, bleščeče zvezdice naj bodo priča moje vroče ljubezni!«

»Dve priči v poročnem uradu sta zanesljivejši.«

Radio Ljubljana

od 2. do 8. dec. 1937.

CETRTEK, 2. DECEMBRA

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Radijski orkester ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Komorni trio ■ 18.40: Slovensčina za Slovence ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zabavni kotiček ■ 20.00: Sodobni slovenski skladatelji ■ 20.50: Pregled svetovne klavirske literature ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski jazz in Drago Zagar ■ Konec ob 23. uri.

PETEK 3. DECEMBRA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Slovenske plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zenska ura ■ 18.20: Podoknice ■ 18.40: Francoščina ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Deset minut za planince ■ 20.00: Operni šramel ■ 20.50: Plošče ■ 21.10: Stara orgelska in vokalna glasba ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.30: Angliške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA 4. DECEMBRA

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Program javnih del v dravski banovini ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: Pratika za mesec gruden ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA 5. DECEMBRA

8.00: Kmečki trio ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Dvospeve in samospeve poela Spele Neratova in Poldka Rupnikova ■ 11.00: Otroška ura ■ 11.30: Opoldanski koncert ■ 13.00: Čas, vreme, spored, obvestila ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Prenos s Holandskega ■ 16.00: Kvartet mandolin ■ 17.00: Kmet. gospodarska navodila in cene ■ 17.30: Miklavž govori otrokom ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Slovenska ura ■ 20.30: Koncert plesne glasbe ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Miklavž govori odraslim ■ Konec ob 24. uri.

PONEDELJEK 6. DECEMBRA

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravstvena ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Kulturna kronika ■

Mislila je, da je njeña bluza bela...

...dokler ni vzela brisače, ki je bila oprana z Radionom!

Zakaj je perilo oprano z Radionom mnogo bolj belo kakor perilo oprano z navadnimi pralnimi sredstvi? Zato, ker vsebuje kisik. Navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago - Radion pa tvori milijone kisikovih mehurčkov, ki skupaj s peno dobrega Schichtovega mila pronikajo skozi vsako tkanino, odpravijo vso nesnago in operejo perilo snežnobelo. Radion pere temeljito in enakovredno ter je zato perilo, oprano z Radionom, popolnoma čisto in bleščeče belo.

Schichtov

RADION
pere sam

MR. BAHOVEC

Pijte samo **PLANINKA** čaj

PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

v plombiranih paketih po Din 20 - in Din 12 -

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

Knjižna založba tiskarne Merkur d. d.

v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23a

opozarja na naslednje knjige svoje založbe:

Dr. I. Matko — PERKUSIJA IN AVSKULTACIJA	120—
Dr. Vidmar M. — MOJ POGLED NA SVET	100—
Dr. Vidmar M. — OSLOVSKI MOST	100—
Claude Anet — ARIJANA, roman, vezano	30—
Conan Doyle — POZNA OSVETA, roman, vezano	24—
Gabršček A. — GORIŠKI SLOVENC I del	80—
Kreft — V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, roman, vezano	24—
Rehar R. — PESMI O KRALJEVICU MARKU, broširano	20—
Rehar R. — POPOTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICI, broš.	12—
Spicar J. — MARTIN NAPIHEK, igra, broš.	10—
Vaehel E. — KRI NE KLICE PO MAŠČEVANJU, broš.	48—
vez.	54—
Ivo Šorli — IZBRANI SPISI, obstoječi iz šestih knjig, broš.	230—
vez.	320—

Mala knjižnica — Jurčič: SOSEDOV SIN — Dr. B. Škerlj: CLOVEK — Beecher-Stowe: KOČA STRICA TOMA — Goethe: EGMONT — Horatius Flaccus: PESMI — Storm: JEZDEC NA SERCU — Jan Neruda: MALOSTRANSKE POVESTI. Vsak zvezek stane broširan din 15—, vezan 20—

Na vse gornje cene dovolimo onim naročnikom, ki se sklicujejo na naš oglas v »Družinskem tedniku«, 20odstotni popust.

19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Radijski orkester ■ 20.45: Plošče ■ 21.00: Godalni kvartet ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski jazz ■ Konec ob 23. uri.

TOREK 7. DECEMBRA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Sodobne plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Radijski orkester ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Vesele in poskočne ■ 18.40: Človek z vida nacionalne misli ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zabavni tednik ■ 20.00: Plošče ■ 20.10: Generalni predsednik ■ 21.15: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Lahka glasba ■ Konec ob 23. uri.

SREDA 8. DECEMBRA

9.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 9.15: Plošče ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz ljublj. stolnice ■ 11.15: Otroška ura ■ 11.45: Opoldanski koncert ■ 13.00: Čas, vreme, spored, obvestila ■ 16.00: Ruski sekstel ■ 17.00: Kmet. ura ■ 17.30: Vesel popoldan ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.35: Prenos z Dunaja ■ 22.30: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ Konec ob 23. uri.

„DRUŽINSKI TEDNIK“
v vsako
SLOVENSKO HIŠO!

Razglednice in voščila
za Božič, Novo leto in za god, kakor tudi vse pisarniške in šolske potreščine Vam nudi najugodnejše

„Merkur“ trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščinami

VLADIMIR JAGARIČ
ZAGREB, JELAČIČEV TRG 15. TELEF. 81-94

Trta,

vse ameriške korenike, veletrščice Prvi jugoslovanski loznjaci — Daruvar. Zahtevajte cenike.

MALI OGLASI

AKO VPLAČUJETE po din 20— tedensko, vam izplačamo v petih letih din 6.000—, Prijave sprejema: Klančnik, Strazišče 282.

Plačajte naročnino!

POZOR
GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri tvrdki

RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25

TELEFON 2708

Prvi poskus
stalni odjem

Prilika

ugodnega nakupa Hubertus perilo — obleke — za šolarje

Presker

Sv. Petra c. 14

FR. P. ZAJEC

IZPRASAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA - STARI TRG 9

Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, topimetrov, barometrov, barotermometrov, hygrometrov, t. d. Raznovrstne ure, zlatnina, srebrnina. Ceniki brezplačno

V naši pedikuri odstranimo:

trdo kožo, zarasle nohte in kuria očesa.

Masiramo noge!

Pedikura in masaža

DIN 10—

LJUBLJANA, SELENBURGOVA 7